

Hol tart az internáltak rehabilitálása?

A Belügyminisztérium Igazgatási Osztályán dr. Tütös Sándor osztályvezetőt arra kértük, hogy ismertesse a fontosabb tudnivalókat.

— Munkánk első szakaszában az 1949 és 1953 között internáltak ügyének intézése volt a feladatunk. Hamarosan kiderült azonban, hogy a rehabilitálandó személyek körét bővíteni kell, hiszen törvénytelen szabadságelvonások később és más formában is történtek. Ezért a 104/1989. (X. 04.) MT rendelet a személyi kört kiterjesztette az 1945. január elsejétől 1948. december 31-ig terjedő időszakban internáltakra, valamint az 1945 és 1953 között kitelepítettekre is, azzal a megkötéssel, hogy a kitelepítés megszüntetésekor az érintett 14. életévét betöltötte. Kiterjed továbbá a rehabilitáció azokra a magyar állampolgárokra is, akiket a II. világháborúval kapcsolatban szovjet katonai bíróság elítélt és büntetésük egészét vagy egy részét a Szovjetunióban töltötték, valamint azokra a polgári személyekre is, akiket munkavégzés céljából a Szovjetunióba szállítottak.

— Kiket zár ki a jogszabály a rehabilitáció alól?

— A Minisztertanács rendelete pontos kategóriákat fogalmaz meg, így nem rehabilitálhatók azok, akik háborús, népellenes bűncselekményeket követtek el, továbbá azok sem, akiknek internálását a német állampolgárok rendőrhatalmának őrizerővel szülő rendelet alapján hajtották végre, továbbá azok sem, akik az egykori hitlerista szervezetekben vezető szerepet töltek be, valamint ezek kitelepített családtagjai. A jogszabály felsorolja azokat a köztörvényes bűncselekményeket is, amelyek miatti internálás nem alap a rehabilitációra.

— A rehabilitációnak milyen formáját végzi a BM Igazgatási Osztály?

— A BM Igazgatási Osztályának az erkölcsi és politikai rehabilitáció nem feladata, ezt az Országgyűlésnek kell megtennie. Mi a rehabilitációnak a munkaviszonnyal és a társadalombiztosítással összefüggő részével foglalkozunk. Vagyis azoknak a személyeknek állítunk ki hatósági bizonyítványt, akiknek munkaviszonyába vagy szolgálati idejébe nyugdíjba vonulásuk időpontjában a fogva tartásuk időtartamát nem számították be. A beszámítás természetesen a még aktív dolgozókat is megilleti a munkahelyükön. A kérelmező a hatósági bizonyítvány felmutatásával a nyugdíjfo-

lyósító szervezetnél kérheti az említett idő beszámítását. A nyugdíjkiegészítés a hatósági bizonyítvány eredeti példányának a nyugdíjfolyósítóhoz való benyújtástól számított hat hónapra visszamenőleg jár, de legkorábban augusztus elsejétől.

— A kérelem benyújtásának és intézésének mi a módja?

— A kérelmeket a BM Igazgatási Osztályának kell eljuttatni (címünk: 1903. Budapest, Pf.: 314.) Ezután adatlapot küldünk ki, amelyben a kérelmezőnek közölni kell adatait, valamint nyilatkozni kell arra nézve, hogy hol és mikor volt szabadságában korlátozva. Nyilatkoznia kell arról is, hogy ezt az időt korábban beszámították-e már munkaviszonyába vagy szolgálati idejébe. Amennyiben ez már megtörtént, hatósági bizonyítvány nem adható ki. Adatlapot az ügyintézés gyorsasága érdekében telefonon is lehet kérni a BM Igazgatási Osztályánál (tel.: 1121-710, 1172-918)

— Az ügyintézés mennyi időt vesz igénybe?

— A hatósági bizonyítvány kiadásának jogszabályban foglalt ideje nyolc nap, azonban a naponta beérkező 4—500 levél miatt másfél-két hónapos határidővel dolgozunk. A viszonylag hosszadalmas ügyintézés azokat illetően semmiféle jogsérelemmel nem jár, akik 1990. január 31-ig a hatósági bizonyítványt a nyugdíj folyósító szervhez beküldik.

Péntek, 13 = számítógép-lázálom

(Írásaink a 2. és 5. oldalon)

Parasztszövetség a jövőért

(Programnyilatkozat a 6. oldalon)

Szeretnénk, ha hálózatunk vidéken is megerősödne. Mi nem kérünk a szegénység-ről bizonyítványt. Írásunk a SZETA-ról az 5. oldalon.

(Fotó: Kapfinger András)

Richard Leshner szerint

Magyarország modell lehet

„Kelet-Európában Magyarország-nak van a legnagyobb esélye arra, hogy reformjai sikerüljenek. Kísérleti modellül szolgálnak a környező országok számára csakúgy, mint Kínának.” Erről beszélt Richard Leshner, az USA kereskedelmi kamarájának elnöke. Az amerikai gazdasági élet vezető egyénisége ma érkezik második látogatására Budapestre, ahol a kormány vezetőivel is tárgyal.

— „Biztosíthatom, hogy mind az amerikai kormány, mind a törvényhozás listáján Magyarország az első helyen szerepel. Itt látszik a legvalószínűbbnek a reformok sikere, hiszen vannak piaggazdasági hagyományaik, képzett munkaerjük, jó vezetőik s a változások igen pozitív, rendezett módon, a közvélemény támogatásával,

ráadásul a Szovjetunió helyeslésével mennek végbe.” A kérdésre, miért nem növekszik ennek ellenére az amerikai—magyar kereskedelem, miért csekély a tőke érdeklődése a beruházások iránt, Leshner rámutatott, hogy a változások — bármennyire korszakosak is — csak a kezdetet jelentik. „Nem elég, ha Magyarország csak valamivel jobb a többiekénél — világlásszist kell jelentenie, ha beruházásokat akar. Magyarországnak az egész világgal, benne az amerikai piaccal kell versengenie a beruházók pénzéért. Azok pedig élénk figyelemmel kísérik a fejleményeket, de megvárják a por elültét, mielőtt új házat építenek”.

Az elnök véleménye szerint a helyzet megszilárdulásával a tőke nagyobb mértékben meg fog indulni Magyaror-

szág felé, de ehhez további gyakorlati intézkedésekre is szükség van. „Sok elméleti vita folyik, de még nem kellő a szabályozás, még nem hártották el teljesen a beruházások akadályait, nem alakították ki a tőkét ösztönző adórendszert.

Mindezt meg kell tenni, azután pedig a helyzetet hatékonyan megismertetni: azt is például, milyen előnyökkel járhat Magyarország földrajzi helyzete a térség piacára való behatolásban. E tájékoztatásban az amerikai kamara jó szolgálatokat tehet.” Az elnök elmondta, hogy budapesti látogatásán előkészítik az amerikai kereskedelmi kamara felállítását. Ez lesz az első ilyen intézmény Kelet-Európában.

Hazánk Japán sajtójában

Egymillió munkanélkülink lesz?

A japán sajtó változatlanul megkülönböztetett figyelmet fordít a magyarországi eseményekre. Az MSZP alakuló kongresszusa befejezéséről, Nyers Rezső pártelnökké választásáról címdalokon számoltak be a szerda reggeli lapok, és a tv-társaságok is helyszíni tudósításokat adtak.

A tömegtájékoztató egybehangzó értékelése szerint a kongresszuson kompromisszumos megoldás született, visszaszorult a radikális reformcsoport és a mérséklet irányzat álláspontja érvényesült az összes kulcskérdésben.

A Jomiuri Simbun — a legnagyobb példányszámú japán napilap — egész oldalt szentelt Japán Kelet-Európa-szakértő professzorok kerekasztal-beszélgetésének. Nisimura Josiaki gazdaságkutató intézeti professzor annak az aggodalmának ad hangot, hogy a

közvélemény megnyerése érdekében az ország valóságos helyzetét nem reálisan feltáró programok fogalmazódnak meg. Ezt a gondolatot folytatva Szato Cumeaki, a szocialista gazdaságok professzora rámutat: a piacgazdaság teljes kibontakoztatása Magyarországon az átmeneti időszakban az infláció gyors ütemű emelkedését kell, hogy magával hozza. Ha ezt 50 százalékon belül tudnák tartani, az csaknem a csodával lenne egyenlő. Nisimura professzor szerint a verseny kibontakoztatása következtében reális becslések szerint a munkanélküliség az 1 milliót is elérné hazánkban, amit a szocialista párt politikai okokból nem engedhet meg magának, így kénytelen lesz fenntartani a vállalatok támogatási rendszerét, ami a piacgazdaság kudarcát vonja maga után.

Habsburg Ottó a magyar bölcsességről

Józanak tartja a magyarországi politikai folyamatokat Habsburg Ottó. Az Európai Parlament képviselője — akit a Független Kisgazdapárt köztársasági elnöknek akar javasolni —, a francia Antenne-2 televíziós állomás keddi esti híradóműsorában azt mondta, hogy „a magyarok eddig is nagyfokú bölcsességről tettek tanúságot, nem kívántak túlzottan messzire menni, lépésről lépésre akarják megváltoztatni a helyzetet. Természetesen, ha a korábbi rendszer maradványai részéről erős ellenállás mutatkoznék, ak-

kor a helyzet válságosabb lenne, de erről e pillanatban nincs szó” — hangoztatta.

Habsburg Ottó szerint „a többpártrendszer elkerülhetetlen út, de még korántsem tekinthető véglegesnek, mivel amikor az emberek négy évtizedes rabszolgaságából szabadulnak meg, akkor valósággal robbanásszerű az új pártok kialakulása. Úgy gondolom, hogy ez a helyzet még csak a következő hónapokban ülededik majd le, így alapos megfontoltság kell a probléma megítéléséhez”.

Péntek, 13 = számítógép-lázalom

Reszkessetek, vírusgazdák!

A számítógépes kalózkodás rövidesen szabadságvesztéssel büntethető bűncselekmény lesz Nagy-Britanniában. Az erre vonatkozó ajánlásokat novemberben terjeszti a honatyák elé a brit parlament egyik bizottsága.

A bizottság kedden Londonban közzétett javaslataiban három új, a jelenlegi törvénykönyvekben nem szereplő informatikai bűncselekményt különböztet meg:

— alapbüntetésként három hónapig terjedő szabadságvesztés kiszabását javasolja minden olyan személyre, aki engedély nélkül hatol be egy információs rendszerbe;

— a második, súlyosabb büntetést azoknak a számítógépes kalózkodóknak szánják, akik saját, tisztességtelen céljaik érdekében avatkoznak be egy rendszerbe. Ők, a terv szerint, öt évig terjedő szabadságvesztéssel lesznek büntethetők;

— és végül, mindazok, akik számítógépes programok segítségével megrombírtak vagy megsemmisítettek valamely információs rendszert, ugyancsak öt évig terjedő börtönbüntetést kockáztatnak majd.

A brit lépéseknek külön időszerűséget ad, hogy Hollandiában napok óta

pusztít egy számítógépes kalózkodó által előre bejelentett komputervírus, s lázban van a francia számítógépes társadalom is, mivel az országban elterjedt hírek szerint számítógépes kalózkodó október 13-án, pénteken a számítógépek munkáját megsemmisítő programot ültetnek be a francia rendszerekbe.

— Lengyelországban véget ér a Mazowiecki-kormány és a szakszervezetek közötti kezdeti fegyverszünet. A 7 millió tagot tömörítő szakszervezeti mozgalom, az OPZZ kedden ismét elutasította a kormány bérügyi javaslatát, mert szerintük lényegében a bérek befagyasztását szeretnék elérni.

— A kolumbiai—perui—bolíviai kokain-csúcsértekezleten kedden egyetértés született abban, hogy politikai harcot kell folytatni a narkókereskedelem ellen összehangolt akciókkal.

— Kolumbiában az utóbbi tizenhat hónapban az Amnesty Internatio-

Külföldi lapokból: L'Espresso

Magyarország Lengyelország nyomdokaiba lép

Menekülés Keletre

Budapest a kommunista tömb összes menekültjének menedékhelye lesz. De a jövő továbbra is bizonytalan marad.

A magyarok nem titkolják, büszkék arra, hogy országuk mindazok áhított úticéljává vált, akik menekülni akarnak a poszt-breznyevi elnyomástól és szürkeségtől. A menekültek a csehszlovák határőrök brutális módszereiről beszélnek, akik visszatoloncolják és terrorizálják a menekülőket, és ez már számos eltbefulladásához vezetett. A magyarok elköltöztek az összes menekült további befogadására. Az NDK-beli esete csak előétel volt ahhoz, ami ezután következik. Budapesti hivatalos forrásokra hivatkozva betű szerint betartják a menekültekről szóló genfi egyezményt. Ez gyakorlatilag nem kevesebbet jelent, mint hogy Magyarország, amely egyelőre a Varsói Szerződés tagja, politikai menedékjogot ad a szovjet tömb összes állampolgárának, aki ezt kérvényezi. Októbertől az ENSZ menekültügyi biztosa is Budapesten lesz, és attól kezdve a bolgárokat, cseheket, sőt az oroszokat is befogadják. „Mivel a mi állampolgáraink bárhová utazhatnak, mi sem állíthatjuk meg határainkon más országok állampolgárait. Már most a több ezer NDK tranzitmenekülőhöz és a Magyarországon új életet kezdő románhoz több tucat csehszlovák politikai menekült csatlakozik.”

A tömb diktatórikus rezsimeivel való szolidaritás feladásának Magyarország Varsói Szerződésből való kilépéséhez kellene vezetnie. Szokai Imre

Utód, de nem örökös

Pozsgay Imrével közöl nagy terjedelmű interjút a Le Figaro. A lap kijelenti, hogy a politikus, „Kádár János utódja, de nem örököse”. „Pozsgay Imre és a többi reformer tevékenységének eredményeként az MSZP látványosan szakított mindazzal, ami — országa és Lengyelország kivételével — még mindig bibliája a vasfüggönytől keletre eső országoknak: a proletárdiktatúrával, a pártállammal, a demokratikus centralizmussal, a kollektív tulajdonnal”.

és Tabajdi Csaba szerint Magyarországnak először olyan speciális pozíciót kellene elérnie a szervezeten belül, mint amilyen Görögországnak és Franciaországnak a NATO-ban, amelyek csak politikai szinten vesznek részt az együttműködésben, és nincs semmilyen katonai kötelezettségük.

Még az újra megtalált nemzeti szellem és a függetlenség igénye sem tudják lecsillapítani a különböző politikai erők közötti mély ellentéteket, amióta a múlt év végén Gorbacsov jóváhagyásával engedélyezték a pártok pluralizmusát. Az MDF vezetői inkább mérsékelt demokratikus követeléseikben. Az SZDSZ baloldali értelmiségiek kis csoportja, amely egy kicsit a már megszűnt olasz Akciópárt-ra hasonlít. A történelmi pártok nem számítanak túl sokat. Mindenesetre a FIDESZ a legkevésbé megalkuvó. Az SZDSZ és a FIDESZ ezért sem írta alá a kerekasztal-megállapodást, mert szerintük nem ad elég garanciát a kommunista párt hatalmi monopóliumáról való lemondáshoz.

A sokáig „enfant terrible”-nek tartott Pozsgay karrierje csúcsához érkezett. Ambíciója fékezhetetlen. Egyfajta modern „haza atyja” szeretne lenni, a magyar De Gaulle. Ezért alapította a Mozgalmat a Demokratikus Magyarországról. De a hatalom csúcsaira vezető útja nem teljesen egyenes. Habár a párt hivatalos jelöltje az államfői tisztségre, éppen a párton belül található a legnagyobb akadályokat. A magyar kommunisták jobban megosztottak, mint valaha. Már senki sem erőlködik, hogy takargassa a mély ellentéteket. Egy teljesen gaullista Pozsgay ellen a pártelnök Nyers fog kezdeni, akit több megfigyelő azzal vádol, hogy a pártot egy nem kommunista csoportosulással akarja átalakítani azért, hogy az apparátus hatalmát érintetlenül fenntarthassa.

A jövő kormányának, legyen az kommunista, népies irányzatú vagy szociáldemokrata, a megszorítás és áldozathozatal kemény politikáját kell a lakosságra kényszerítenie.

(Wlodek Goldkoru, ford.: — vp —)

A VILÁG HÍREI

nal (az emberi jogok megsértései ellen a nyilvánosság fegyverével harcoló nemzetközi szervezet) jelentése szerint mintegy 2500 embert gyilkoltak meg a rendfenntartó erők.

— Tizenhárom évi száműzetés után hazatért Chilébe Luis Corvalán, a Kommunista Párt vezetője, az 1973-ban megbuktatott Allende elnök szövetségese, aki részt kíván venni az elnökválasztási kampányban.

— Magyarországon és Ausztrián keresztül a nyugatnémet határőrség szerda hajnali adatai szerint egy nap

alatt 386 NDK-állampolgár távozott az NSZK-ba.

— Hun Sen kambodzsai kormányfő cáfolta, hogy kormánya ellen küzdő gerilláknak sikerült volna hatalmukba keríteniük az ország egyes északnyugati körzeteit.

— Az azerbajdzsáni néppárt vezetői kedden felfüggesztették a vasutassztrájkot, amely megbénította a szomszédos örményország üzemanyag-, élelmiszer- és építőanyag-ellátását. A sztrájkszünet október 23-ig fog tartani.

Külkapcsolataink kérdései

Szerdán ülést tartott az Országgyűlés külügyi bizottsága és Kovács László tájékoztatóját hallgatta meg időszertű külpolitikai kérdésekről. A külügyi államtitkár elemezte Magyarország és az egyes szocialista országok kapcsolatainak alakulását. Hazánk kapcsolatai a Szovjetunióval problémamentesen fejlődnek; nem mondható ez el más országokkal kapcsolatban.

Amikor Románia hozzáfogott falurombolási terve kivitelezéséhez, az erőszakos asszimiláció ellen elégtelenek lettek a „magas diplomácia” eszközei. Magyarország ezért a világ közvéleménye elé tárta a romániai nemzeti kisebbségek sanyarú sorsát. A külügyi államtitkár e lépés eredményei közé sorolta: a Romániában élő magyarság többé nem érzi úgy, hogy cserbenhagyták; a hazai közvélemény előtt pedig világossá vált, hogy a vezetés nem áldozza fel a magyar érdeket valamifajta helytelenül értelmezett internacionalizmus oltárán. A nemzetközi közvélemény is már jobban érti a magyar álláspontot. Elsősorban ennek kényszerítő erejétől várható, hogy a román vezetés változtasson erőszakos politikáján.

A magyar—csehszlovák feszültség 1968 megítélése, valamint a bős—

nagymarosi vízlépcső körül kialakult vita okozza. Az NDK-hoz fűződő viszonyban az áttelepülési szándékozók keletnémetek sorsának rendezésére született magyar döntés okoz feszültséget.

Összegezve: a külügyi államtitkár leszögezte: Magyarország rendezett, normális viszony fenntartására törekszik valamennyi szocialista országgal, ez azonban nem jelenthet visszarendeződést, egyoldalú szolidaritást; gyümölcsöző kapcsolatokat csak az érdekek egyeztetése alapján lehet kialakítani.

Ami a Varsói Szerződés és Magyarország viszonyát illeti, a magyar vezetés abból indul ki, hogy bármiféle egyoldalú kilépési szándék veszélyesen megbontaná az erőegyensúlyt.

Az Ellenzéki Kerekasztal képviselőjének jelenléte apropóján Kovács László szolt arról is, hogy a Külügyminisztérium vezetői párbeszédre törekcsenek az ellenzéki pártokkal. Példaként említette, hogy konstruktív véleménycserét folytattak képviselőikkel George Bush látogatásának előkészítéséről, és az NDK menekültek ügyének rendezéséről. A jövőben bővíteni szeretnék a kapcsolatokat.

Választásokat minél hamarabb

Az MDF II. országos gyűlése

A Magyar Demokrata Fórum október 20. és 22. között a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen rendezi meg II. országos gyűlését, amelynek fő feladata az MDF választási programjának megvitatása és elfogadása lesz — jelentette be Kiss Gy. Csaba szóvivő a Magyar Demokrata Fórum szerdai sajtóértekezletén.

A tanácskozáson döntenek a köztársasági elnök választásának kérdésében. Erről Kiss Gy. Csaba elmondta: a Magyar Demokrata Fórum önálló jelöltet kíván állítani. Egyúttal cáfolta azokat a híreszteléseket, miszerint az MDF támogatni fogja Pozsgay Imre köztársasági elnökké jelölését. Hozzáfűzte még, hogy ugyanígy nem kívánják elkötelezni magukat a más szervezetek által eddig javasolt Habsburg Ottó, Rácz Sándor és Király Zoltán jelölése mellett sem.

A parlamenti választásokkal kapcsolatos kérdésekre Kiss Gy. Csaba elmondta: az MDF változatlanul fenntartja azt a véleményét, hogy a választásokat lehető leghamarabb meg kell tartani. Ezzel kapcsolatban kifejtette: a Magyar Demokrata Fórumot aggasztja, hogy az országban az indulatok és érzelmek kerülnek előtérbe, romlik a gazdasági helyzet. A folyamatok

olyan irányba haladnak, ami miatt féltő, hogy az ország kormányozhatatlanná válik. Ilyen szempontból nem megnyugtatók a Magyar Szocialista Párt kongresszusán történtek sem. Mindezt figyelembe véve az ország mielőbb legitim intézményeket igényelne, beleértve az új parlamentet is — hangsúlyozta a szóvivő.

Az MDF országos gyűlésére nagyszámú külföldi delegációt várnak. Mindez szorosan összefügg azzal az elképzeléssel, amely a szervezet külpolitikai tevékenységének aktívabbá tételére irányul.

Az országos gyűlésre meghívták az Európai Demokratikus Unióba tömörült néppártok és kereszténydemokrata pártok képviselőit, a Liberális Internacionálé szervezeteit. Várhatóan képviselteti magát a nyugatnémet CDU—CSU, az Osztrák Néppárt (ÖVP) és az Osztrák Szocialista Párt (SPÖ). A lengyel Szolidaritás pedig már jelezte, hogy öttagú delegációt küld a gyűlésre.

A sajtótájékoztatón jelen volt Paul Wimpi, Svájc budapesti nagykövete és Hans Christian Oester, a Svájci Evangélikus Néppárt parlamenti képviselője, aki az MDF vendégként tartózkodik hazánkban.

Bécsi tervek a közös jövőről

Duna-menti kapcsolatok

A Duna-menti országok kulturális együttműködéséről nemzetközi tanácskozást tartottak kedden az osztrák Krems városban. A találkozót az osztrák külügyminisztérium és az alsó-ausztriai tartományi kormányzat szervezte s a vendéglátókon kívül Magyarország, Jugoszlávia és Csehszlovákia küldöttsége, továbbá Bulgária, Lengyelország, Románia és a Szovjetunió diplomatai vettek részt. A magyar delegáció a Duna-menti megyék és Budapest küldötteiből, valamint néhány központi szervezet kulturális szakértőiből állt. A kremsi eszmecsere arról folyt, hogy a regionális együttműködés tervezett új intézménye, a Duna-menti országok munkaközössége keretében hogyan lehet gazdagítani a Duna-térség népeinek hagyományos kulturális kapcsolatait.

A Duna-menti munkaközösség leendő tevékenységéről szoltak a bevezető előadások, köztük Siegfried Ludwig alsó-ausztriai tartományi főnöké, aki néhány évvel ezelőtt kezdeményezte e szervezet létrehozását. A közösség működése — a már korábban megszervezett alpesi és Alpok—Adria regionális együttműködés példájára — az országok középszintű államigazgatási egységei (megyék, tartományok) közötti közvetlen kapcsolatokon alapul majd. Célja az, hogy ezek gazdasági, kulturális, idegenforgalmi, környezetvédelmi és egyéb irányú együttműködése révén előmozdítsa a térség mindenoldalú fejlődését, lakosságának jólétét és hozzájáruljon Európa békes összefogásához.

Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Kollégium

Trianon óta először a határon túli magyarságról

A Minisztertanács Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Kollégiuma néven működik tovább a kormány által ez év áprilisában létrehozott nemzetiségi kollégium. Erről — a kollégium tagjai — szerdai ülésükön döntöttek. A testület tagjai támogatták a kormány azon elképzelését, hogy Magyarország adjon otthont az európai nemzeti kisebbségek nemzetközi konferenciájának 1990 első felében.

Az ülés kezdetén Pozsgay Imre államminiszter, a kollégium elnöke mutatta be a titkárság tisztviselőit, vezetőjét, Tabajdi Csabát, aki miniszterhelyettesi rangban áll a titkárság élén. A napirend megvitatása előtt a kollégium nyilatkozatot fogadott el Tőkés László temesvári református lelkész ügyében, amelyben kéri a magyar kormányt: emelje fel szavát a román kormánytól Tőkés László védelmében. Javasolja az illetékeseknek, hogy járjanak közben a Román Szocialista Köztársaság főügyésznél a törvényesség betartása érdekében a Tőkés László ellen indított bírósági eljárás során. A kollégium tagjai kinyilvánították véleményüket, hogy a testület emelje fel szavát a presbitérium, a temesvári gyülekezet védelmében is.

A napirend ismertetését követően Tabajdi Csaba a kollégium munkáját ért kritikákkal szemben szolt arról, hogy Trianon óta ez az első alkalom,

hogy a határainkon túl élő magyarság helyzetével, illetve a hazánkban élő nemzetiségek sorsával nyilvánosság előtt vállalt, legálisan működő szervezet foglalkozik.

Cáfolta, hogy bármiféle alá-, illetve fölérendeltség lenne a kollégiumon belül a nemzetiségi ügyek kezelésében. Hangoztatta: évtizedek „problémakötege” gyűlt össze e kérdésekben, s aligha hihető, hogy a kollégium mandátuma idején ezeket rendezhetik. A testület elfogadta a kollégium ügyrendjét, majd a munkatervről döntött.

A kollégium nevének változásáról Pálffy G. István főtanácsos elmondta: a nemzetiségi kollégium elnevezés szűknek bizonyult. Igazában nem felel meg a tudományos és a nemzetközi normáknak, hiszen vannak olyan etnikai közösségek, amelyek még nem tisztázott, hogy nemzetiséggé szerveződtek-e vagy sem.

Magyarországon viták vannak a cigányság helyzetét illetően, a nemzeti törvényre vár a cigányság is, hogy ez a jogi helyzet tisztázódjék.

(MTI)

Messze-e az odaát?

A kirándulóbusz vezetőjét kérlelem, álljon meg egy kis időre, leszaladnék a Tiszához, veinék egy pillantást odaát. Ahol megállunk, Tiszakőröd, az odaát meg Vári. (Vagy a Szovjetunió.) Egy csak a nyílás, ám azon át nem vilan ide se ház, se torony, se „pörmenyecské”, mindent eliakarnak a túlpárti fák. A lapály, az látszik szerencsére, a lapály, a Borzsova folyó torkolatánál, boldog „firidőzések” helye a gyermekkorból. A csécsi templom tetejéből is az odaátot vizslatom. Hátha meglátnám a vári tornyot. „A hangja az átjön — szól fel a csécsi kurátor —, temetésekor mindig halljuk”.

Tűnődöm, miért, hogy közelebb ide Amerika, mint Vári, noha ez csak három kilométer. Trianon után a csehek alatt csónak siklatta át a két falu népét, lévén határátlépési engedélyük, innen—oda, onnan—ide. Ugyan, miféle politikai-gazdasági érdek indokolhatja eme határszigorúságot, úgymond két szocialista ország között?!

Nagyszüleim odaát nyugosznak. Hogy virágot tehessenek a sírjukra, IBUSZ-útra kell befizetnem, Ungvárra menő közös útra, s aztán buszozhatok Váriba. Illegálisan. Merthogy, e községbe nem érvényes a kollektív passzus.

Nézek a csécsi toronyból, s kérдем: messze-e az odaát?

Debreczeni Tibor

Szabad Demokraták Szövetsége

Vidéki turné Pest és Szolnok megyében

Derűsről hírtelen borúsra változott idő fogadta október 7-én a reggeli órákban a Népligetben gyülekező autókönvoj résztvevőit, amely a Szabad Demokraták Szövetsége fehér alapon kék betűs zászlóival, jelvényeivel és jelmondataival indult első, a vidéket hódító útjára Szolnok felé. Hári Tibor zászlós, Kovács Sándor szakaszvezető rendőrmotorosok, valamint Anyalai Lajos és Bocskai Gábor rendőr törzszászlósok szolgálati gépkocsival vezették fel a mintegy 70 magánautóból összeálló, fényszóróval és kúrtkoncerttel haladó oszlopot a budapesti Üllői útról — a Monor, Albertirsa, Ceglédbercel, Cegléd, Abony kitérőkkel — Szolnokra. A két fiatal, a Szabad Demokraták jelvényét egyenruháján viselő rendőrnek ez volt az első ilyen politikai jellegű szolgálati feladata, melynek igen lelkesen tett eleget. A rendőrszirána végre nem vészelt el, a motorkerékpár nem tömeget oszlatott, hanem egy demokratikus politikai mozgalom élén, a gépesített vonulást minden oldalról biztosítva cirkált a konvoj mellett. A falvak, községek, városok lakói, ahol az autók leálltak, szemmel láthatóan meglepődve, ám nem minden zavarodottság nél-

kül vették kézbe a szórólapokat. Az idősebbek azt tudakolták, nem lehet-e ebből baj, nem lesz-e háború?

— Nem — válaszolták kifogyhatatlan érvekkel az SZDSZ aktivistái, kiegészítve, hogy céljaik békések és hiszik, hogy a munkásorségé is az lesz, amíg fennáll.

Az én autómban egyébként egy Magyarországon tartózkodó keletnémet fiatalember is ült. Mint az Új Fórum illegális szervezete tagja egyfolytában álmélkodott a látottakon, tapasztaltakon. Náluk, az NDK-ban, ahol mindennaposak az igazoltatások, házkutatások, letartóztatások s ahol idejövetelekor az államhatárukon kíméletlenül megmóztatták, ilyen legális megmozdulásról egyelőre még álmodni sem mernek, mert szerinte hazájában még az álmok is kitudódnak. Az egész úton fűtötte az izgalom válságban lévő honfitársai miatt, de mint kifejezte, hazatér, életet önt beléjük a nálunk szerzett élményeivel.

Ám az, hogy Budapest még nem az egész ország, bebizonyosodott amint beértünk Szolnokra. Palotai Judit, az SZDSZ városi ideiglenes koordinációs irodájának tagja — az iroda nem mellesleg a saját lakása — kétségbeeset-

ten tördelte kezeit, mivel az utolsó órákig arról volt szó, hogy a nagygyűlést a Tisza Szálló mögötti területen tartják. Ehelyett a helyszínt váratlanul áthelyezték egy lényegesen periférikusabb helyre, a Várkonyi térre. A hatóság indoka szerint amoda „behajtani tilos”. Ezt az utólagos bejelentést azáltal is megerősítették, hogy a későbbiekben még megközelíteni sem hagyták a város központját, sőt a szolnoki városi rendőrkapitányság emberei (mivel a városban ők felügyelték a rendet), egy ponton elállták a konvoj útját, és meglehetősen zűrzavart, közlekedési káoszt kelteve, hátraarcot parancsoltak neki. Ekkor vált kézzelfoghatóvá az, amit a korábbi nagygyűlés egyik szónoka, a Szabad Demokraták Ügyvivői Testületének a tagja, Kőszeg Ferenc beleszólt a mondanivalójába:

— Köszönjük a rendőrségnek a segítséget, de azért azt sem tudjuk elfelejteni, hogy alig pár évvel ezelőtt még díszkíséret helyett egészen mást nyújtott számunkra...

A nagygyűlés szónokai, Fodor Tamás, a szolnoki Szigligeti Színház rendezője úgy is mint vendéglátó levelező elnök, továbbá Gadó György, Mészáros István, Tamás Gáspár Miklós

azokat a követeléseket hangoztatták, melyek miatt az Ellenzéki Kerekasztalnál részükről nem szülehetett megegyezés: a munkásorség léte, a demokratikus választásokat követő és nem megelőző köztársasági elnökválasztás, a pártvagyon igazságos felosztása, valamint a munkahelyekről történő kivonulás. Az SZDSZ nem rendszerváltást kíván, hanem a rendszer gyökeres megváltoztatását fejezték ki más-más hangsúlyokkal, de ugyanabban az értelemben. Ehhez egyébként az egész úton és ott a helyszínen is elkezdték az aláírásgyűjtést, hiszen a népszavazást legalább 150 ezer aláírás ellenében lehet csak kiírni.

A város peremére kirekesztett nagygyűlés nem nélkülözte a drámai jeleket sem. Idős asszony a kis nyugdíjáról, nehéz sorsáról panaszkodott. Egy tsz-dolgozó arról számolt be, hogy a Rákóczi tsz-ben vandál módon összezúzzák az üvegházakat, mert állítólag már nincsen szükség rájuk. Általános derűt kelteket viszont Tamás Gáspár Miklós szavai, mikor köszönetét fejezte ki a nagygyűlés óráiban még Magyar Szocialista Munkáspárt néven szereplő pártnak azért az ingyenreklámért, hogy a Szabad Demokraták Szövetségét nem hívták meg kongresszusukra. Közben a Tisza felől éles szél mart az arcokba Szolnokon, melyről máig azt tartják: a langyos szelek városa.

Pál Zsuzsa

Gonosz trükkök a számítógép-programokban

Vajon mekkora kárt okoznak holnap a vírusok?

A babonások dörzsölhetik a kezüket: holnap péntek lesz és tizenharmadika, ami ugye a legnagyobb szerencsétlenségek napjának számít — elvileg. Baljós a számítástechnikával foglalkozók számára is. Hazánkban meglehetősen terjedőben van a számítógépvírus, amely tönkretethet programokat, rendszereket, adatbázisokat. Sok vírus beindulását a tervezői péntekre és tizenharmadikára időzítik, merő „jópofaságból”, feltehetőleg azért, hogy most az egyszer igaza legyen a babonának. Az idei október tizenharmadika tehát elképzelhető, hogy számos komputerszakember életét keseríti majd meg.

Mi is az a vírus? Honnan ered? Mi a hatásmechanizmusa? Hogy lehet kivédeni? Ezekről a sokakat érdeklő kérdésekről beszél a Dátum olvasóinak Földi István, a szekszárdi Terra nevű, számítástechnikával foglalkozó kft. ügyvezető igazgatója:

— Az a jelenség, amit összefoglalóan számítógépvírusnak nevezünk, tulajdonképpen nem más, mint egy primitív kis program, ami egyben azonban nagyon ötletes is — kezdte Földi István. — Ha már egyszer bejuttott egy rendszerbe, onnan nehéz „kiűzni”, mivel nemcsak az adott programban fejti ki hatását, hanem többnyire minden más, a gépen futtatott programhoz is hozzáírja önmagát. Tehát gyorsan terjeszkedik is.

— *Hogy működnek a vírusok?*

— Többféle módon. Az egyik legegyszerűbb mód az, hogy a programok végéhez folyamatosan hozzáveszi magát, ettől jelentősen megnőnek annak méretei, meghosszabbodnak a futási

idők. Vannak „jóindulatú” vírusok is, ezek csak kiírják, hogy a program fertőzött, de nem csinálnak semmi különlegeset. A rosszindulatúak között akad olyan, amely lelassítja a futást, s ami nálunk leginkább elterjedt, az a potyogtató. A képernyőn lévő szövegből egyszerűen elkezdnek lepotyogni a betűk, s egy idő után a képernyő teljesen üressé válik, tehát a gép használhatatlan lesz.

A következő nagyon veszélyes fajta pedig az, amit „péntek, tizenharmadika” néven ismerünk: akkor kezd el rosszul viselkedni, amikor e két nap egybeesik — például holnap —, akkor viszont tönkretesz a mágneslemezek tartalmát.

— *Tehát effektív kárt okoz?*

— Igen, méghozzá nem is keveset.

— *Magukat a számítógépeket is veszélyezteti?*

— Azokat azért általában nem tudja fizikailag tönkretenni, de az adatok megsemmisülése néha nagyobb kárt jelent. Például, ha egy banki rendszerben egy akár félévi pénzmozgás regisztrálása eltűnik, akkor el lehet képzelni, hogy ez mekkora hátrányt jelenthet az intézménynek.

— *Honnan kezdett terjedni a vírus?*

— Ezt pontosan nem lehet megállapítani. Egyszer csak megjelent s az-

óta különösen a nyugati országokban fertőz. Volt egy karácsonyi eset. A vírus semmi mást nem tett, mint kellemes ünnepeket kívánt a gépek tulajdonosainak, ez napok alatt áterjedt az NSZK-ból az Egyesült Államokba s több ezer komputert fertőzött meg. Ebből a szempontból Magyarországnak előnye van a fejlett ipari országokkal szemben, mert nálunk nem olyan könnyű telefonon hálózatokkal kapcsolatba lépni... A hátrányunk viszont az, hogy nagyon sok nem eredeti, hanem másolt szoftvert használunk, amelyek többsége feketén került be az országba, köszönhetően az eddigi szoftverforgalomnak, bizonyos COCOM-tilalmaknak, a szegénységünknek s annak, hogy mindezek ellenére az emberek szerettek volna a legjobb programokkal dolgozni. A másolás viszont elvileg tilos s a vírus egyik speciális fajtáját kezdetben védelemre használták — hogy a szoftvert csak az használhassa, aki megvette — s ebből nőtt ki magát a rosszindulatú vírus.

— *Tehát pusztán kártékony emberi beavatkozás következményéről van szó?*

— Részben igen, de néhányan ezzel akarják bizonyítani, hogy milyen ügyes programozók s több esetben valóban brilliáns megoldásokat, ötleteket láthatunk, csak a végered-

mény nem túl kellemes. Sajnos, már nagyobb vállalatainknál is előfordul néhány esetben a fertőzöttség, az ok minden bizonnyal a másolt programokra vezethető vissza.

— *A védekezés módja?*

— Léteznek már „gyilkoló” programok, amelyek megismerik és elpusztítják a vírusokat, azonban az ügyesebben megírtaknál már vigyáznak arra, hogy a vírusjelleg ne lehessen felismerni s így a kiszűrési kísérlet is hatástalan marad. Ma már szerencsére viszonylag elfogadható áron juthatunk hozzá a jogtiszt szoftverekhez, amelyekhez dokumentációt és védelmet is adnak. Tehát leginkább ezekkel lehet kivédeni a kellemetlenégeket, kerülni kell a fekete megoldásokat. Ámbár már az is előfordult, hogy egy gyári program volt fertőzött.

— *Ezek szerint már az előállítók sem mindig megbízhatóak?*

— Nem erről van szó, a vírusok nemcsak a kopírozáskor kerülhetnek be a gépünkbe, elég, ha egy saját lemezünk kerül kapcsolatba egy fertőzött rendszerrel, máris kész a baj. A legnagyobb veszély a nyilvános, telefonos rendszerekre leselkedik, amiből nálunk még nincs sok. Ennek ellenére kíváncsian várom, hogy mit hoz a holnap.

Wágner Dezső

SZETA

Szegényeket Támogató Országos Egyesület

ről, a szolidaritásról és a jótékonyságról beszélgetünk.

— Szegények azok, akik alapvető létgondokkal küzdenek, azok, akik a máról-holnapra való létükben sem biztosak, azt sem tudják, holnap lesz-e mit enniük. Szóval azok, akik jóval a hivatalos létminimum alatt élnek. Ez az anyagi szegénység. Legalább ilyen súlyos azok szegénysége, akik a bürokráciával szemben kiszolgáltatottak: akik nem tudnak egy kérvényt megfogalmazni, kérdőívet kitölteni, akik nem képesek ügyeik intézésére, sőt azt sem tudják, lehetne-e enyhíteni a sorsukon, és ha igen, hol, hogyan kell vagy lehetséges segínyt kérni. Ezek az emberek fel is adják a reményt. Gyakori, hogy nem merik sorsukat mások tudtára hozni.

— Szégyellik?

— Ez nem feltétlenül szégyenérzet, bár az is. Inkább egyfajta félelem, hogy bűnösnek nézik őket, mert képtelenek megélni. Mintha ők maguk tehetnének a szegénységükről. Helyettük inkább mások szólnak, ha egyáltalán a tudomásukra jut, hogy a szomszédjukban éheznek valaki. Az ő sorsuk a teljes reménytelenség. Életükben élnek, mert értetlenül állnak szemben azzal, hogy tisztességesen végzett munkában leélt élet után, a meghirdetett szép ígék ellenére hogyan kerülhetek ilyen helyzetbe. A kisnyugdíjasok tömegével ilyenek.

— A rokkantnyugdíjasok helyzetéről mi a véleménye? Nem az I. fokozatú, folyamatos és állandó gondozásra

szorulóokra gondolok, hanem a II. és III. fokozatúakra, akik közül az előbbieket önellátásra alkalmas, de megszünt munkaképességű emberek, az utóbbiak erősen csökkent munkaképességűek. Ezek az emberek rövid munkaviszony után kerültek nyugdíjba, többnyire sok, egyre dráguló gyógyszer kénytelenkedni, és nem várható el tőlük, hogy egy évtizeden belül meghaljanak.

— Ahogy „illik”. Igaz. Az ő nyugdíjuk reálértéke akár két-három évtizedig is romolhat. Ez az egyik súlyos probléma. A másik az, hogy egyre többen kerülnek ilyen helyzetbe. Totális csődben vannak, ők azok, akik a telefontonvén csak elsíriák magukat, és nem tudják megfogalmazni, mi a problémájuk. Tulajdonképpen a rászorultságuk sem állapítható meg a hivatalos módszer alapján, mert nagyon rövid idő alatt romlott az élethelyzetük, televíziójukhoz még ragaszkodnak, miközben csendben éhenhalnak, ha nincs a közelben valaki, aki mentőt hív, vagy SZETA-t kiált. Találkozunk olyan öregekkel is, akik azért keresték fel a SZETA-t, hogy ne kelljen a gyerekeiktől kérni, mert azoknak is gyerekei vannak, nehezen élnek. A SZETA ugyanis nem kér igazolást, hogy van-e eltartásra kötelezhető gyerek.

— Az államigazgatási szerveknél kritérium, hogy másra lehet-e hátrítani az öregek megélhetésének gondját. Nyilván azért, mert az érvényes jogszabályok meghatározzák a tartási kötelezettséget. Miért gondolkodik másként a SZETA?

— Szerintem a létbiztonság alanyi jogon mindenkit meg kell, hogy illessen. Ide tartozik a lakás is. De ez nem a SZETA dolga, mi csak tünetkezelésre tudunk vállalkozni, ez szociálpolitikai elv kell hogy legyen. Amit eddig mondtam, csak a szegénység primér jelentése. A szekundér szegénység lényege a bürokratizmussal szembeni tehetetlenség, ami a paternális elgyámoltalanítás következménye; ugyan-ebből ered az ügyféltudat és az ügyfélminőség által kitermelt megalázottság.

— Az utóbbi időben egyre többször hallani szegénységellenes hétvégéről. Hogyan bírják a hivatalos lét terheit?

— A szegénységellenes hétvégéken egy-két forintért, de a rászorultak ingyen is hozzájuthatnak használt, de még használható holmikhoz. A bevételt elosztjuk a szegények között. Sikeres akciónak látszik. Azt hiszem, egyik állandó segélyformánk lehet. Egyre több a munkánk, és egyre nehezebb ellátnunk. Ezt szervezeti gondnak tartom, amelynek megoldásán már hosszabb ideje dolgozunk. Rövidesen átszerveződünk, megújulunk. Nagyon fontos, hogy a szekundér szegénység enyhítésére ne csak pénzt küldjenek, hanem jelentkezzenek nálunk mindazok, akik képesek akár egy-egy fogalmazvány elkészítésében is segítséget nyújtani. Fontos, hogy mielőbb kiépüljön országsszerte a vidéki hálózat.

— Milyen módon és hol jelentkezhet, aki segíteni tud?

— Amíg nincs meg az irodánk, addig a SZETA postacíme: 1111 Budapest, Karinthy Frigyes út 4—6. Telefon: 165-42-82. Csekk számlaszámunk: 222-66662; 00001-0032. Az anyagi küldemények az adóalapból leírhatók.

Szitányi György

Az ötvenes évek egyik diktátuma az volt, hogy szegénység pedig nincs a szocializmusban, a Népjóléti Minisztériumra semmi szükség, mert egy szocialista ország atyai vezetőségének, legfőképpen pedig minden magyar dolgozó atyjának valamennyi lépése, cselekedete, és intézkedése önmagában véve is szociálpolitika. A szociálpolitika tehát a rendszer lényege, ilyesmivel külön foglalkozni fölösleges.

A hatvanas évek végének nagy nekihuzódásakor, amikor sokan azt hitték, hogy az „új mechanizmus” igazi reformot jelent, néhány értelmiségi, illetve értelmiségi jelölt e téren is az igazat kezdte keresni. A ma már csak előadó vendégprofesszorként hazalátogató Kemény István és azóta már hányatott sorsú tanítványai a magyarországi szegénységet kezdték kutatni. A sztalini lélekvándorlásnak köszönhetően a hatalom ezt a tevékenységet nem nézte jó szemmel.

Ennek ellenére alakult meg 1979-ben — Solt Otília kezdeményezésére a Szegényeket Támogató Alap. Illegálisan működtek, hirdetés nem adhattak fel, ezért a Szabad Európa Rádióon keresztül fordultak segítségért a magyar lakossághoz. A SZER révén a közzétett felhívás aláírót a hatalom a rendőrség révén illegális szervezkedésért figyelmeztette. A következő szó szerint zaklatott évek voltak a hőskor.

1989. április 4-én (és nem máskor) alakult meg a Szegényeket Támogató Országos Egyesület, amely megtartotta a nemzetközi hírűvé lett, köztisztelt nevét. SZETA maradt tehát.

Beszélgetőpartnerem az „új szétások” közül való. Vastagh Júlia a zsámbéki Tanárképző Főiskola tanára, irodalomból doktorált. A szegénység-

Mentálhigiénés műhely

Pszichológia kultúra hete '89

Pszichológiai kultúra hete? Lelki egészségvédelem?

Kinek van ideje és kedve ilyesmire figyelni annyi más, fontosabb dolog között?

Ha netán szánánk is rá időt, vajon... Hol tanulhatja meg az ember ismeri önmagát, hol sajátíthatja el az önelemzés eszköztárát? És hol a kapcsolatteremtés vagy a közösségteremtés képességét? Hol az értékelés és döntés készségét?

Hol tanítják a mindennapi emberi konfliktusok kezelésének nehéz tudományát? S hol a kudarcok józan, a veszteségből is emberi értéket teremtő, tanulságos feldolgozásának lehetőségeit?...

.... Hol lehet elsajátítani az öröm képességét, hogyan lehet megszabadulni azoktól a fölösleges feszültségektől és görcsöktől, amelyek megakadályozzák az embert abban, hogy legalább annyira örülni tudjon az életnek, mint amennyire a külső körülményei ezt lehetővé teszik... — kérdezi Hankiss Elemér a „Diagnózisok” című könyvében s kérdezhetjük vele együtt mi is.

Sürgetően jelentkezik annak látens igénye és szükséglete, hogy az oktatás-nevelés, közművelődés, családvédelem, egészségügy stb. rendszerében — felébresztve rákényszerített tetszhalál állapotából — központi helyet kapjon a lelki egészségnevelés és egészségvédelem, a pszichológiai, mentálhigiénés kultúra. Hiszen hiánya rányomta bélyegét állapotunkra, kapcsolatainkra, teherbírástunkra, tevékenységeinkre, egyéni és közösségi létünkre, az egész társadalom lelkiállapotára.

A humán reform (az ember testi— lelki—szociális jóléte) fontosságban felér a gazdaság megújításával, mert beteg társadalom nem lehet képes egészséges termelést, gazdasági életet kialakítani, sőt demokratikus közéletet sem.

Amíg a politikai és gazdasági reformról — ha késlekedik is —, legalább beszélünk addig a humán reformról szó is alig esik. Nagyon kíváncsi az alternatív mozgalmak, pártok, egyesületek célkitűzései közé a mentális szempontok és funkciók beiktatása annak érdekében, hogy az „emberközpontú szocializmus” által megbénított közösségi immunrend-

szert aktivizálja, védelmet biztosítva ezáltal a társadalomban terjedő közösségi AIDS ellen. Erősítse az emberek öntudatát, identitását. A társadalom értékrendszerében első helyre kerüljön vissza az ember, és a legfontosabb feladat legyen a minden embernek kijáró létfeltételek biztosítása. E felismertetés után az állampolgárok képesek legyenek és merjék vállalni érdekeik érvényesítésére szükséges harcot is. Ugyanakkor a mentális szemlélet és felkészültség ahhoz segítséget is ad, hogy a korlátok között hogyan lehet fegyelmetlenül élni, tevékenykedni s hogyan lehet a problémákat — megoldási nehézségek esetén is — legalább megnyugtatóan kezelni.

Miközben a pszichológia számos eszközzel rendelkezik, amelyekkel segítheti feltárni az emberekben és az emberek közötti kapcsolatokban rejlő alkotó energiákat és ezzel gazdagabb és szabadabb élethez teremthet jobb esélyeket. Kár lenne ezeket az ismereteket és készségeket titokban tartani, különösen ma, amikor az embereknek egyre nagyobb szükségük van ezekre.

Ez a megfontolás vezette azt a maroknyi szakembert, akik — első ízben 1983-ban — széles nyilvánosságnak szánt programokat hirdettek. A Pszichológiai Kultúra Hete országos rendezvénysorozat most jelentkezik egyedszer. Azért jött létre, hogy az új utakat és feltáratlan lehetőségeket ke-

reső emberek fóruma és kalauzolója legyen.

Egyelőre nem törekszik többre, minthogy ablakot nyisson egy sokunk számára még ismeretlen világra, s ez az ablaknyitás minél több emberben hozzon létre önmagával kapcsolatos felfedezéseket.

Az idei hét jelszava: „Többségben a kisebbség!” Fő gondolatköre: a hátrányos, marginális csoportok közösségi viszonyainak, lelkiállapotának pozitív befolyásolása, támogatása, segítése. Ez alkalommal előadásokat, bemutatókat, csoport-tréning-demonstrációkat, konzultációkat, tanácsadásokat, családi délutánt szervezünk elsősorban már működő kis csoportokban (klubokban, egyesületekben stb.), amelyek kívülálló érdeklődők által is látogathatók lesznek.

Segítségükkel ki-ki betekintést nyerhet, vagy élményt szerezhet arról, hogy mit tud nyújtani a pszichológia a tudományos kutatásokon túl és az elmegésztésügyön innen számunkra, a mindennapok emberei számára.

A Pszichológiai Kultúra Hete szakszárdi programjáról, amelyet a Városi Mentálhigiénés Műhely készít elő, a későbbiekben tájékoztatást adunk. Időpontja november 13—19.

Dér Miklósné

Magyar paraszt nélkül nincs hatékony magyar mezőgazdaság

A Magyar Parasztszövetség a magyar parasztság társadalmi szervezete, amelynek az általános társadalmi (kulturális, szakmai) célkitűzéseken belül elsődleges feladata a parasztság érdekvédelme. Nem politikai párt, és nem is kíván az lenni.

Politikai érdekeinek parlamenti képviselővel — a parasztság szavazatainak ellenében — megbíz

— politikai pártokat, amelyek a parasztszövetség programját saját programjukba beépítve képviselik és

— egyénileg induló pártok kívüli képviselőket, akik a MPSZ társadalmi és gazdasági elveit elismerik és azokról a parlamenti munka során következetesen kiállni készek.

A Magyar Parasztszövetség az érdekvédelmi tevékenységben felhasznál

— jogi eszközöket, az egyéni érdekvédelem során csakúgy, mint a parlamenti, törvényalkotási kezdeményezések támogatásában;

— szakmai tudományos szervezési eszközöket, az eseti tájékoztatás, a tudományos ismeretterjesztés és a szervezett szakoktatás tekintetében;

— szakmai, szervezési eszközöket a műszaki ellátás (földmérési, gép- és eszközellátási, az ökológiai, agronómiai rendszerek megteremtése érdekében.

Az időszzerű érdekvédelmi feladatok körét, ezzel a Magyar Parasztszövetség programját ma, 1989-ben — az alapító kiáltványának megfelelően — az alábbi témakörök szerint csoportosítjuk:

1. A parasztságnak, mint történelmi osztálynak s mint az elmúlt 40 év kollektív kárvallottjának erkölcsi rehabilitációja.

2. A tulajdoni — kiemelten a mezőgazdasági rendeltetésű földtulajdoni — viszonyok állampolgári jogon történő rendezése.

3. Társadalmi esélyegyenlőség és ágazati semlegesség törvényes biztosítása, állami szavatolása.

4. Gazdaságilag korszerű, társadalmilag (és jogilag) az önkéntesség elvén nyugvó szövetkezeti politika megvalósítása.

Tételese:

1. Rehabilitáció

Köztudomású, hogy természeti adottságainál fogva mezőgazdasági alapokon nyugvó magyar gazdaságnak alapvető, számban is legnépesebb termelő rétege a parasztság volt. Ezt a réteget bomlasztotta, majd szórta szét a hivatalos állami gazdaságpolitika, a gátlástalan politikai demagógia és hibás jogrend

— a megkülönböztető (kitelepítési, lakosságcsere, kulák-) listákhoz kapcsolódó intézkedésekkel és társadalmi hangulatkeltéssel,

— a parasztságtól idegen gazdasági, szervezési módszerekkel, amelyeket a parasztságtól és falutól ugyan csak idegen elemekkel valósított meg.

A 40 évig tartó, a parasztságot sújtó gazdasági és társadalmi kártétel hatása máról holnapra nem tüntethető el. De ahhoz, hogy a szétszórt parasztság utódai hazatérjenek, velük született szorgalmukat és szívósságukat újból a mezőgazdaság talpraállítása érdekében hasznosítsák, lépéseket kell tenni. Az első lépés az, hogy a hatalom a parasztságot és a törvénytelenül kitelepítetteket erkölcsileg rehabilitálja. Ez a Magyar Parasztszövetség határozott akarat.

Minden fenntartással és félelemmel szemben ennek anyagi vonzata nincs, ez a jóvátétel népgazdasági terhet nem jelent. A társadalmi biztonság ígérését tartalmazná, amelyen alapulna a parasztság vállalkozó kedve s az elkerülhetetlen újabb gazdasági terhek vállalása.

Ez az általános, a parasztság egészére kiterjesztendő erkölcsi jóvátétel természetesen nem helyettesítené azokat a konkrét kártérítési igényeket, amelyek a koncepciók bírói ítéletek megsemmisítésére, illetve az azokból eredő személyes és vagyoni hátrányok orvoslására vonatkoznak. Ezek az igények és esetek a kár jellegének megfelelően, egyénileg bírálendók el.

2. A tulajdon rendezése

A Magyar Parasztszövetség indulása (1941) és kezdeti története során sikra szállt a parasztság akkor időszzerű földigénye, a földreform mellett. Jogosnak és társadalmilag igazságosnak ítélte meg az 1945-ös földreformot. Törvényesnek fogadja el az ennek nyomán kialakult birtokviszonyokat, illetve az 1947. évi telekkönyvi (állami ingatlan-nyilvántartási) állapotot. Mai, a földtulajdon rendezésére vonatkozó követelését erre az állapotra vonatkoztatja. A tulajdonjog helyreállítását követeljük a mezőgazdasági ingatlantulajdon minden formájára, az állami ingatlan-nyilvántartásban szereplő minden művelési ágra. A tulajdonjogi rendezés igényét tartjuk fenn a közbirtokossági legelőkre és erdőkre, a bel- és külterületi gazdasági épületekre, tanyákra, tanyaudvarokra és egyéb termelő létesítményekre, amelyek eredetileg paraszti tulajdonban voltak. A vadászati jogot a földtulajdonhoz kapcsolódónak tekintjük, és a vadászati törvény kidolgozásához ezt tartjuk elvi alapnak. Az igények számbavételére, a birtokba adás (=visszaadás) jogi, gazdasági és műszaki rendjére — ez elvi döntés után — a Magyar Parasztszövetség javaslatokat készít elő — tagjai érdekeinek szem előtt tartásával.

Mindezek fenntartása mellett a Magyar Parasztszövetség visszautasítja a neki címzett, az eredményesen gazdálkodó nagyüzemek szétzilálásával kapcsolatos vádakat. Megkülönböztetjük azonban a tulajdonjog rendezését a használati jog elismerésétől a piac diktálta értékek alapján. Nem lát ellent-

mondást a Magyar Parasztszövetség fent leírt követelése és az eredményesen működő, eredményeiben a tulajdonosi jogokat elismerő nagyüzemek további fenntartása között.

Üzemformák szerint:

Szövetkezeti nagyüzemek, termelőszövetkezeti gazdaságok esetében — a tagok érdekvédelmét szem előtt tartva — követeli a Magyar Parasztszövetség a tagok tulajdonjogának rendezését, a szövetkezeti alapelvek, különösen az önkéntesség elvének és gyakorlatának helyreállítását. Megszüntetendő a tulajdonát fokozatosan elvesztő, proletár szintre süllyedt tagság kiszolgáltatottsága a termelőszövetkezetek vezetőségének. Elfogadhatatlan, hogy a szövetkezeti közgyűléseket mindinkább felváltja a küldöttközgyűlés, amely a termelőszövetkezetek többségében a tulajdonosi tagságtól idegen vezetés engedelmes eszköze.

Állami gazdaságok létesítése és fenntartása tekintetében az alapelv ugyanaz, mint minden állami üzem esetében. Az állam az eszközök üzemeltetésénél és tulajdonlásánál akkor lépjen be, amikor azt a magán és szövetkezeti szféra gazdaságosan megtenni nem tudja. A mezőgazdasági üzemek esetében példaként említjük a kísérleti üzemeket, a tangazdaságokat és a speciális célokat ellátó gazdaságokat.

Szerepet kaphatnak a magyar mezőgazdasági nagyüzemek között a jövőben az eddig be nem vezetett szervezeti, társasági formák. A Magyar Parasztszövetség e gazdaságok esetében csakúgy, mint az állami gazdaságok esetében, feladatának tekinti az ott dolgozók minden irányú érdekvédelmét, jövedelmüknek és szociális helyzetüknek a népgazdaság lehetőségeivel való összehangolását.

3. Esélyegyenlőség, ágazati semlegesség

A Magyar Parasztszövetség ezek megvalósulásához a törvényes előfeltételek megteremtését és állami szavatolását kívánja.

Kiemelten

— a gazdasági szabályozásban, adózásban és a hitelfeltételek megteremtésében

— a piac szervezetében, úgymint a piackutatásban, a beszerzésekben és az értékesítésben, mindezt bel- és külkereskedelmi területen egyaránt,

— agrárbank létesítésében,

— társadalmi képviselőben, a parasztság szervezeteit létszámban megfelelő arányban magába foglaló mezőgazdasági kamara működtetésében,

— a társadalombiztosításban — ide értve a beteg- és nyugellátási területeket.

A magyar paraszt sohasem vitatta államfenntartó kötelezettségét, az állami jövedelemelvonás — így az adó — elkerülhetetlen szükségszerűségét. De

sohasem fogja elfogadni azt a nagyvonalú hanyagságot, miszerint az adókövetés, a jövedelemelvonás elméletileg kiszabott kategóriák alapján történik. A Magyar Parasztszövetség követeli, hogy az adóztatás alapja a ténylegesen kimutatott jövedelem legyen.

Társadalombiztosítási téren követeljük a mezőgazdasági nyugdíjak azonnali felülvizsgálatát s a létminimum alatti nyugdíjak azonnali kiegészítését — tekintet nélkül azok „nyugdíj” vagy „mezőgazdasági járadék” voltára. Indokolt továbbá a mezőgazdasági kordérvények megállapítása, az egyénileg gazdálkodó parasztlakosok nyugdíjfeltételeinek meghatározása, a családtagok önálló biztosítási jogosultságának kidolgozása s az 1945 után a mezőgazdaságban ledolgozott minden munkában eltöltött idő beszámítása.

4. Szövetkezetek

A Magyar Parasztszövetség új szövetkezeti politikát kezdeményez és új szövetkezeti törvény megalkotását sürgeti. A most meglévő gyakorlatilag erre nem alkalmas.

A tőke és hitelügy felmérésén alapuló hitelszövetkezeti hálózat, a lehetséges és korszerű technológiák meghonosítására szolgáló gépszövetkezetek, a mezőgazdasági termékek feldolgozását és értékesítését végző különböző szövetkezetek és szövetkezeti hálózatok megteremtése a szövettség célja.

Mintának tekintjük a fejlett mezőgazdasággal rendelkező nyugati államok, kiemelten a skandináv államok szövetkezeti mozgalmait.

Kapcsolataink

A Magyar Parasztszövetség részt kíván venni az egész nemzet életében, az egész magyar nép társadalmi és gazdasági mozgalmában. Szövetkezetet keres minden társadalmi szervvel és testülettel, egyesülettel, amelynek alapelvei és célkitűzései hasonlóak, vagy azonosak.

Különösen időszzerűnek tartja a kapcsolatok kiépítését azokkal a társadalmi és kulturális szervezetekkel, amelyek a környezet- és természetvédelem, a magyar településkultúra (ezen belül a magyar falvak) érdekében tevékenykednek.

Eseti fellépést kezdeményez azokkal a testületekkel, amelyekkel egymást egy-egy cél elérésében segítik, erősítik.

Nemzetközi kapcsolatait kiépíteni és ápolni kívánja a szomszédos államok mezőgazdasági és parasztszervezeteivel. Célkitűzése a Magyar Parasztszövetségnek, hogy tagja legyen az Európai (Nemzetközi) Parasztszövetségnek s annak tagszervezeteivel sokoldalú kapcsolatot építsen ki és tartson fenn a paraszti élet és gazdaság minden területén.

Ezt hallhatják, ezt láthatják

október 16-tól 22-ig

HÉTFO

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: A hét zeneműve. 8.50: A hét költője: Vasadi Péter. 9.00—11.00: Napközben. 11.05: Hagyományápolók. 11.35: Szép remények. Folytatásos rádiójáték Charles Dickens regényéből. 12.45: Még egyszer a csigáról. Helyszíni felvételek az olasz csigafarmokról. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Jelenidőben — a káderváltásokról. 14.35: Kóruspódium. 15.00: Szépirodalmi Figyelő. 15.30: Zenei téli kör. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Miska bácsi negyedórja. 16.30: Nyitnikék — Kisiskolások műsora. 17.00: Eco-mix. 17.30: Beszélgetésünk zenéről. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. Művészet- és művelődéskritika. 18.30: Esti Magazin. 19.15: Sportvilág. 19.30: Hol volt, hol nem volt... 19.40: Bartók—Kesztyer: Magyar parasztdalok. 19.50: Gong. 20.00: Első kézből. 21.00: Egy rádiós naplójából. 21.50: 80 éve született Mezei Mária. 22.00: Hírvilág. 22.30: Képviselők Klubja. 23.46: Németalföldi madrigálok.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Rivaldafényben. 9.05: Irodalmi világljárás. 9.35: Berki Géza szerzeményeiből. 10.00: Magyarán szólva. 10.15: Bart—G. Dénes György: Olivér. 11.05: Hogy tetszik lenni? 11.35: Sanzonok. 12.10: Nóták. 12.53: Kis magyar néprajz. 13.05: Slágermúzeum. 14.00: Kettőtől ötig... 17.05: Könyvrádió. 17.30: Ötödik sebesség. Ifjúság — politika — kultúra. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Vissza... Válogatás ifjúsági műsorokból. 19.35: Semmiért egészen. Beszélgetés Szilágyi Tiborral. 20.35: Szórakoztató antológiám. 21.05: Aranylemezek. 22.05: Rockújság. 23.10: Sporthíradó. 23.20—0.14: „Az éjszaka a szerelemé” — könnyűzene.

BARTÓK RÁDIÓ

9.06: Ella István orgonahangversenye a Mátyás templomban. 10.09: Új lemezeinkből 11.00: Zenekari muzsika. 12.31: Kórusmuzsika. 13.00: Kilátó. A rádió világirodalmi hetilapja. 13.45: Bozza rézfúvós kamarazenéjéből. 14.14: Bizet: A szép perth-i lány — szvit. 14.29: Salzburgi Mozart Hét — 1989. 16.05: Weber: Oberon. Háromfelvonásos opera. 18.30: Állathangok. Játékok, tanácsok, rejtvények gyerekeknek. 19.05: Follow me! Angol társalgás kezdőknek. 19.20: Kommt mit! Alapfokú német társalgás. 19.35: Budapesti Zenei Hetek. kb. 21.30: Operaáriák. 21.50: Vonósnégyesek felvételeiből. 22.24: A népdal Britten műhelyében — VI/3. rész. 22.43: A tenger közepén. Slawomir Mrozek szatirikus komédiája. 23.29: A hét zeneműve. Ravel: Scherezádé.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ

6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírma-gyarázatok, műsorismertetés, napi ka-lendárium, zene 8.00: Hírek 8.10: Élő

egyház 9.00: Hírek 9.10: Földköz-el-ben 9.40: Nyugati folyóiratszemele 10.00: Hírek 10.10: Zene-szó 10.40: Nyitott szemmel 10.50: Nyugati levél 11.00: Hírek 11.10: Protestáns világ 11.40: Irodalmi műsor 12.00: Déli ha-rangszó—Hírek 12.10: Múlt idő, jelen idő 13.00: A Mai nap és műsorismerte-tés 13.25: A munka világa 13.50: Nyu-gati levél 14.00: Hírek 14.10: Zene-szó 14.40: Hobby 14.50: Párizsi ma-gyar figyelő 15.00: Hírek, műsoris-meretetés—Délutáni randevú 16.00: Hírek 16.10: Múlt idő, jelen idő 17.00: Hírek, műsorismertetés 17.10: Forgó-színpad 17.45: Nemzetközi sajtószem-le 18.00: Hírek, magyar- és világhír-adó 18.40: Irodalmi műsor 19.00: Hí-rek 19.10: Periszkóp 19.40: Figyelő 20.00: Hírek, magyar- és világhíradó 20.40: Kelet-európai szemle 20.50: Magyar lapokból idézünk 21.00: Hí-rek, műsorismertetés 21.10: Forgó-színpad 21.45: Nemzetközi sajtószem-le 22.00: A Mai nap késő esti kiadása 22.30: Zene-szó 23.00: Hírek 23.10: Periszkóp 23.40: Figyelő 24.00: Hírek 0.10: Nemzetközi sajtószemle 0.25: Kelet-európai szemle 0.35: Magyar la-pokból idézünk 0.45: Műsorzárás

TV1

9.00: Képűjság. 9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10: Hármass csator-na. 9.55: Gyémántdíjasok fesztiválja '88. 10.25: A HÉT. 11.25: Delta. 11.50: Képűjság. 16.30: Hírek. 16.35: Déli videoujság. 16.45: Stíri 16.55: Kuckó. 17.40: Három nap tévéműsora. 17.45: Szám-adás. 18.00: Egy szó, mint száz. 18.45: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: Új cim-cim. 19.20: Rek-lám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Mezei Máriára emlékezünk 80. születésnapján. 21.15: Panoráma. 22.00: Reklám. 22.05: Unokáink is látni fogják... 22.45: Híradó 3.

TV2

17.00: Képűjság. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. 18.00: Hétfőn haikor. 18.25: Gyerekeknek! 18.50: TV2 19.00: A Forsyte Saga. 20.00: Körzeti tévéstúdiók műsora. 20.55: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Telesport. Kb. 23.00: TV2 — Napzár-ta.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: TV-naptár. 8.25: Hírek. 8.30: So-rozat gyerekeknek. 8.45: Európa örö-me — Iskolai program. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolai program. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmu-lasztották — nézzék! 15.05: Műsoris-meretetés. 15.10: Hírek. 15.15: Ráadás-program. 16.30: Magyar híradó. 17.15: TV-napló I. 17.35: Oktatómű-sor. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Látóköri. 19.10: Időjárás. 19.13: Rajz-film. 19.30: TV-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Drámaest. 21.05: Ko-molyzenei műsor. 21.50: TV-napló III. 22.10: Ráadásprogram. 0.10: Hírek. 0.15: A keddi műsor ismertetése.

2. műsor: 17.40: Műsorismertetés. 17.45: Hírek. 17.50: TV-naptár. 18.00: Zágrábi panoráma. 18.15: A sport vilá-ga. 19.30: TV-napló. 20.00: Délkörök — Külpolitika. 20.45: Hírek. 20.50: Időjárás. 20.55: Kis koncert. 21.15: Filmsorozat. 22.10: Dokumentum-est. 23.40: A keddi műsor ismertetése.

KEDD

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Szonda. 8.50: Külpolitikai fi-gyelő. 9.00—11.00: Napközben. 11.05: Görög népi dallamok. 11.35: Szép remények. Folytatásos rádiójá-ték. 12.45: Intermikrofon. Zeneszomszédolás. 13.00: Klasszikusok délidőben. Zenekari muzsika. 14.05: Vonzáskör. 14.35: Dzsesszmelódiák. 14.55: Remény. Vasadi Péter versei. 15.00: Ezredforduló. 16.00: Tizenhat óra. Hírmagazin. 16.15: Muzsikáló természet. 16.20: Vesszőparipák — a minimotor és a BMX. 17.00: Tér — idő. Tudományos figyelő. 18.00: Lát-tuk, hallottuk, olvastuk... A zenéről. 18.30: Esti Magazin. 19.30: Sportvi-lág. 19.40: Hol volt, hol nem volt... 19.50: Ferencz Éva népdalokat énekel. 20.00: Tudomány és gyakorlat. 20.30: Hamari Júlia operafelvételeiből. 21.00: Híres történetek — nagy egyé-niségek. 22.00: Hírvilág. 22.30: Ra-vel: Scherezádé. 22.50: Virágmag-sban. Büki (Kiss) Attila verseit elmond-ja: Papp János. 23.00: Nagy mesterek — világhírű előadóművészek. 10.00: Az URH-adókon: Egész na-pos közvetítés az Országgyűlés ülésé-ről.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Rivaldafényben — Újdonsá-gainkból. 9.05: Társalgó. 10.05: Ope-rettkedvelőknek. 11.05: Helykereső. Esélyekről, lehetőségekről — fiata-loknak. 11.20: Apró-cseprő — gyere-kekről. 11.40: Ki kopog? A Gyermek-rádió műsora. 12.10: Asztali muzsika. 13.05: Popzene sztereóban. 14.00: Be-tűtenger — a moziról. 15.05: Csúcs-forgalom. 17.05: Tárcsázz! 17.30: Helykereső. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Táncházi muzsika. 19.30: Da-ráló. Folytatásos ifjúsági történet. 20.00: Heavy metal magazin. 21.05: Innen — onnan. Nagy Piroska riportja. 21.15: Rólunk van szó! 21.20: Nótá-kedvelőknek. 22.20: Embertan — kö-zéphaladóknak. A hűségéről. 23.10: Sporthíradó. 23.20: A dzsessz törté-nete. 0.15—4.20: Éjfél után.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: Schubert: VII. szimfónia. 10.00: Zenetörténeti értéktár. 10.30: Táncórák idősebbeknek és haladók-nak. 11.01: Magyar művészek opera-felvételeiből. 12.05: Francia barokk muzsika. 12.36: A King's Singers együttes énekel. 13.00: A Rádiószín-ház bemutatója. Finom kis tragédia.

13.39: Labirintus. Zenei rejtvények fiataloknak. 13.54: Mozart: A-dúr vo-nósnégyes. 14.30: A Rádió Dalszínhá-za. Az asszony és az igazság. 15.03: Zenekari muzsika. 16.05: Operafinál-ék. 17.00: Hangverseny a 6-os stúdió-ban. kb. 18.00: Szimfonikus táncok. 18.30: Na maternjem jeziku. A Ma-gyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemze-tiségi műsora. 19.05: In der Muttersp-rache. A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora. 19.35: Világhírű előadóművészek felvételeiből. 20.30: Találkozás egy ismeretlen Kodály-kézirattal. 21.00: Az English Concert Händel-műveket játszik. 21.42: Be-mutatjuk a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat új lemezét. 22.32: Jávai ősművészet. Részletek a Mandava Wa-nara c. népi operából. 23.17: Undok ördög. Fjodor Szollogub regénye.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ

6.00: Kezdődik a nap. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Az élet megy tovább. 9.40: Történelmünk út-ja. 10.00: Hírek. 10.10: Periszkóp. 10.40: Figyelő. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó, hí-rek. 12.10: Földközben. 12.40: Nyu-gati folyóiratszemele. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Nyitott szemmel. 13.40: Kelet-európai szem-le. 13.50: Magyar lapokból idézünk. 14.00: Hírek. 14.10: Periszkóp. 14.40: Figyelő. 15.00: Hírek, műsorismerte-tés, délutáni revü. 16.00: Hírek. 16.10: Autórádió. 16.40: Hobby. 16.50: Pári-zi magyar figyelő. 17.00: Hírek, mű-sorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Magyar lapokból idé-zünk. 19.00: Hírek. 19.10: Emberek, művek, események. 19.40: A technika világa. 20.00: Hírek. 20.40: Könyvis-meretető sorozat. 21.00: Hírek, műsor-ismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: Az élet megy tovább. 23.00: Hírek. 23.10: Emberek, művek, ese-mények. 23.40: A technika világa. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtó-szemle. 0.25: Könyvismeretető sorozat. 0.45: Műsorzárás.

TV1

9.00: Képűjság. 9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10: Panoráma. 9.55: Az Országházról jelentjük... 17.05: Hírek. 17.10: Pannon Krónika. 17.20: Nachrichten. 17.25: Ecranul nostru. 17.55: RTV Közönségszolgá-lat. 18.00: Szám-adás. 18.15: Nők a pult mögött. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Hír-adó. 20.00: Reklám. 20.05: A korona ékköve. 20.55: Reklám. 21.00: Az Or-szágházról jelentjük... 21.40: Stúdió '89. 22.25: Tornász Világbajnokság. 23.25: Híradó 3.

Ezt hallhatják, ezt láthatják

október 16-tól 22-ig

TV2

17.00: Képujság. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.48: TV2. 19.00: Egyedül az élet viharában. 20.27: TV2. 20.30: AUTÓ 2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Hall és Dates. 22.00: Napzárta. 22.45: Gondolkodó. Kb. 23.30: TV2.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: TV-naptár. 8.25: Hírek. 8.30: A kis világ. 9.00: Iskolai program. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolai program. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották — nézzék! 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Rádásprogram. 16.30: Magyar híradó. 17.15: TV-napló I. 17.35: A kis világ. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Mi és a tudomány. 19.10: Időjárás. 19.13: Rajzfilm. 19.30: TV-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Lottóhúzás. 20.05: Játékfilm. 21.40: TV-napló III. 22.00: Kapcsolósos magazin. 23.30: Hírek. 23.35: A szerdai műsor ismertetése.

2. műsor: 16.55: Műsorismertetés. 17.00: Hírek. 17.05: TV-naptár. 17.15: Iskolai program. 18.15: Zágrábi panoráma. 18.30: Szlavóniai és baranyai körzeti program. 19.30: TV-napló. 20.00: Komolyzenei műsor. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: A második világháború. 21.40: Szórakoztató kedd. 23.10: A szerdai műsor ismertetése.

SZERDA

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Eco-mix. Gazdasági magazin. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00—11.00: Napközben. Zenés délelőtt. 11.05: Népdalkörök énekelnek. 11.35: Szép remények. 12.45: Törvénykönyv. 13.00: Klasszikusok délidőben. Kamarazene. 14.05: „Fél földre süt a nap fölöttem” 14.35: Ars poetica. Petrovics Emil. 15.09: A Népzenei Hangos Újság melléklete. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Éneklő Ifjúság. 16.25: Országváros-híresember. 17.05: Poggyász. Tudnivalók utazóknak. 17.30: Beszéljünk a zenéről. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. Művészet- és művelődéskritika. 18.30: Esti Magazin. 19.30: Sportvilág. 19.40: Hol volt, hol nem volt... 19.50: Gong. 20.00: Hírek, érvek, vélemények. 20.30: Magyar zeneművészek a nagyvilágban. 21.06: Magyar színház a két világháború között. 22.00: Hírvilág. 22.30: A kilencvenes évek. 22.40: Tér-idő. 23.10: A rádió lemezalbuma. 23.49: Scheidt: Suite battaglia.

9.00: Az URH-adókon: Egész napos közvetítés az Országgyűlés üléséről.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Rivaldafényben: Mediterrán dallamok. 9.05: Zenés játékokból. 10.05: Hajsztalgyökerek. 10.20: Mag-

nósok, figyelem! 11.05: Családi tükör. 13.05: A tegnap slágereiből. 14.00: Gátlástalan páros. Martinkó Károly bűnügyi történetének rádióváltozata. 14.30: Beszéljen a néző! 15.05: Zene-rület. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.00: Sport. 18.30: Pop-regiszter. 18.50: Hárfamuzsika. 19.05: Garázs. 19.35: Albumajánlat. 20.30: Sport. 21.35: Kívánságműsor. 22.13: A bujdosó lány. 23.10: Sporthíradó. 23.20—0.14: Az éjszaka csendjében. Könnyűzene. 0.15—4.20: Éjfél után.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: Zenekari muzsika. 10.30: A magyar nyelv századai. 10.45: A pedagógia áldozata. 10.59: Cid. Részletek Massenet operájából. 12.05: Vonós muzsika. 12.37: Bemutatjuk új kórus-lemezünket. 13.00: A tékozló ország. 14.03: A Stuttgarter Rádió szimfonikus zenekarának hangversenye a stuttgarter Beethoven-teremben. 15.30: Mirella Freni operaáriákat énekel. 16.05: Évszázadok zenekari muzsikája. 17.00: Kapcsoljuk a 22-es stúdiót. kb. 18.00: Magyar énekkarok Brahms-felvételeiből. 18.30: V materinskom jazyku. Szlovák nyelvű nemzetiségi műsor. 19.05: Por favor. Spanyol nyelvűlecke kezdőknek. 19.20: Follow Through. Angol társalgás középaladókknak. 19.35: Verdi: A trubadúr. 22.30: Csembalómuzsika. 22.44: Nyelvokoinaink zenéje. 23.05: Báthory Gábor: Menekülés a zöld határon.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ

6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarazatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtótájékoztató. 9.00: Hírek. 9.10: Autórádió. 9.40: Hobby. 9.50: Párizsi magyar figyelő. 10.00: Hírek. 10.10: Emberek, művek, események. 10.40: A technika világa. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtótájékoztató. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Az élet megy tovább. 12.40: Történelmünk útja. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Nyitott szemmel. 13.40: Könyvismertető sorozat. 14.00: Hírek. 14.10: Emberek, művek, események. 14.40: A technika világa. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Az élet megy tovább. 16.40: Rádióegyetem. 17.00: Hírek. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtótájékoztató. 18.00: Hírek. 18.40: Könyvismertető sorozat. 19.00: Hírek. 19.10: Kommentár nélkül. 19.40: Könyvszemle. 20.00: Hírek. 20.40: Tallózás magyar folyóiratokban. 20.50: Mérlegen. 21.00: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtótájékoztató. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: Autórádió. 23.00: Hírek. 23.10: Kommentár nélkül. 23.40: Könyvszemle. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtótájékoztató. 0.25: Tallózás magyar folyóiratokban. 0.35: Mérlegen. 0.45: Műsorzárás.

TV1

8.00: Tévétorna nyugdíjasoknak. 8.05: Stúdió '89. 8.50: Képujság. 8.55: Az Országházból jelentjük... 16.50: Hírek. 16.55: Bp. Honvéd — Benfica Bajnoksapatok Európa Kupája labdarúgó-mérkőzés. 18.45: Déli videóújság. 18.55: Správy. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Az Országházból jelentjük... 20.35: Muzsikál a mozi. 21.20: Reklám. 21.25: Rettegésben élni. 22.20: Tornász Világbajnokság. 23.20: Híradó 3.

TV2

17.00: Képujság. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.47: TV2. 19.00: Az idő és a szél. 19.51: TV2. 20.40: „Ki viszi át a szerelmet?” 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Labdarúgás a KEK és a BEK mérkőzéseiből. Kb. 23.20: TV2 — Napzárta.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: TV-naptár. 8.25: Hírek. 8.30: Pipi a Hosszú Harisnya. 9.00: Iskolai program. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolai program. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották — nézzék! 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Elmulasztották — nézzék! 16.30: Magyar híradó. 17.15: TV-napló. 17.35: Sorozat gyermekeknek. 18.05: Számok és betűk — vetélkedő. 18.25: Dokumentumműsor. 19.10: Időjárás. 19.13: Rajzfilm. 19.30: TV-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Játékfilm. 21.35: TV-napló III. 21.55: Rádásprogram. 23.55: Hírek. 0.00: A csütörtöki műsor ismertetése.

2. műsor: 16.55: Műsorismertetés. 17.00: Hírek. 17.05: TV-naptár. 17.15: Iskolai program. 18.15: Zágrábi panoráma. 18.30: Karlovaci, siseki, gospici, varazdini és bjelovari körzeti program. 19.30: TV-napló. 20.00: Sport-szerda — Labdarúgó EK mérkőzések, II. forduló. 22.30: Hírek. 22.37: Időjárás. 23.40: A csütörtöki műsor ismertetése.

CSÜTÖRTÖK

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Ez aktuális. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00—11.00: Napközben. Zenés délelőtt. 11.05: Citeraszó. 12.45: Válaszolunk hallgatóinknak. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Hírek, érvek, vélemények. 14.35: Nino Rota filmzenéiből. 15.00: Szórol szóra. Zenés irodalmi magazin. 16.00: Tizenhat óra. Hírmagazin. 16.15: Operába hívogató. Verdi: Nabucco. 16.45: Labirintus. Zenei rejtvenyek fiataloknak. 17.00: Támasz. 17.30: Sárdy János operetűfelvételeiből. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. 18.30: Esti Magazin. 19.30: Sport. 19.40: Hol volt, hol

nem volt... 19.50: Újraolvasva. 20.00: Tanakodó — arról, hogy hogy válogatunk? 21.00: Lemezek közt válogatva. 22.00: Hírvilág. 22.30: A vágy titokzatos tárgya — Európa messze van. 23.00: Operaest. Rise Stevens felvételeiből.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Rivaldafényben. 9.05: Idősebbek hullámhosszán. 10.05: Hajsztalgyökerek. 10.20: Operaslágerek. 10.50: Peres, poros iratok. 11.05: A mi korunkban. A Napközben tanácsadó műsora nyugdíjasoknak. 11.25: Gramofonsztárok. 12.10: Hallgató-nóták. 13.05: Nosztalgiahullám. 14.00: Lelátó. 14.30: Randevú Claire Kenneth-tel. 15.05: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. 15.20: „A kőfalak leomlanak” Balázs Ferenc oratóriuma. 15.50: Az élő népdal. 16.00: Játék — tízezer forintért. 17.05: A mi utcánk... Az Úri utca. 17.30: Gordiusz. Magazin töprengőknek. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Serdületlen anyák. 19.30: A Poptarisznya dalaiból. 20.20: „Kerek istenfája, szép tizenkét ága...” Az évkör népszerűsége. 21.05: A kolorádóbogár. Rákossy György regényének rádióváltozata. 21.29: Tip-top parádé. 22.00: A bujdosó lány. Mezei Mária. 2. rész. 23.10: Sporthíradó. 23.20:—0.14: Sárosi Katalin és Koós János énekel. Zsoldos Imre trombitán játszik. 0.15—4.20: Éjfél után.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: Paskievics: A zsupori. Kétfelvonalas vígopera. 9.59: Francia szerzők művei fűvösök tolmácsolásában. 10.24: A Magyar Rádió kísérleti stúdiójának műhelyéből. 10.50: Szimfonikus zene. 12.05: Olasz muzsika. 12.40: A Magyar Rádió és Televízió énekkara énekel. 13.00: Hallgassuk újra! 14.00: Barokk operák. 14.47: A Lausanne-i Kamarazenekar hangversenye. 16.05: A kamarazene kedvelőinek. 17.32: Ravel: Seherezáde. 17.48: Sugár Rezső műveiből. 18.30: In limba materna. Román nyelvű nemzetiségi műsor. 19.05: Társadalom és iskola. 19.35: Budapesti Zenei Hetek. Közben: kb. 20.20: Európaiak Velencében. kb. 21.30: Romantikus dallamok. 21.45: Nyelvokoinaink zenéje. 22.05: Napjaink zenéje. 23.13: Undok ördög.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ

6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarazatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtótájékoztató. 9.00: Hírek. 9.10: Rádióegyetem. 9.30: Hölgyválasz. 10.00: Hírek. 10.10: Kommentár nélkül. 10.40: Könyvszemle. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtótájékoztató. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Autórádió. 12.40: Hobby. 12.50: Párizsi magyar figyelő. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: A politikai gondolkodás története.

Ezt hallhatják, ezt láthatják

október 16-tól 22-ig

13.40: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.50: Mérlegen. 14.00: Hírek. 14.10: Kommentár nélkül. 14.40: Könyvszemle. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Rádióegyetem. 16.30: Hölgyválasz. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: A politikai gondolkodás története. 18.50: Mérlegen. 19.00: Hírek. 19.10: Szerkesztők fóruma. 19.40: Figyelő. 20.00: Hírek. 20.40: Kelet-európai szemle. 20.50: Keresni és találni. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: Hölgyválasz. 23.00: Hírek. 23.10: Szerkesztők fóruma. 23.40: Figyelő. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Kelet-európai szemle. 0.35: Keresni és találni. 0.45: Műsorzárás.

TV1

8.20: Tévétorna nyugdíjasoknak. 8.25: Az emberi test. 8.50: Képűjság. 8.55: Az Országházból jelentjük... 17.00: Hírek. 17.05: Pannon Krónika. 17.15: Vjesta. 17.25: Hármaskorona. 18.10: Négy nap tévéműsora. 18.20: Tájak, városok, emberek. 18.50: Népzene zenekarra. 19.00: Reklám. 19.05: Esti mese. 19.15: Lotósorsolás. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Szomzók. 20.35: Reklám. 20.40: Az Országházból jelentjük... 21.10: Erzsébet-díjkiosztó sorsolás. 21.15: Képes nóták kívánságműsora. 21.45: Levelek a zárdából. 22.45: Híradó 3.

TV2

17.00: Képűjság. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.53: TV2. 19.00: A sötétség árnyai. 19.51: TV2. 20.15: 07 magazin. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Napzártá. 22.15: Telesport. 23.25: Nézőpont. Kb. 23.55: TV2 — Napzártá.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: TV-naptár. 8.25: Hírek. 8.30: Szmogosok. 9.00: Iskolai program. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolai program. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották — nézzék! 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Rádásprogram. 16.30: Magyar híradó. 17.15: TV-napló I. 17.35: Sorozat gyermekeknek. 18.05: Számok és betűk — vetélkedő. 18.25: Guldenbergék. 19.10: Időjárás. 19.13: Rajzfilm. 19.30: TV-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Fekete-fehéren. 21.50: TV-napló III. 22.10: Rádásprogram. 0.10: Hírek. 0.15: A pénteki műsor ismertetése.

2. műsor: 16.55: Műsorismertetés. 17.00: Hírek. 17.05: TV-naptár. 17.15: Iskolai program. 18.15: Zágrábi pano-

róma. 18.30: Dalmáciai körzeti program. 19.30: TV-napló. 20.00: Szórátkoztató műsor. 20.55: Videoklipp. 21.25: Művészeti est: Shakespeare a tv-ben. 22.55: A pénteki műsor ismertetése.

PÉNTEK

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Világablak. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00—11.00: Napközben. 11.05: Népdalok. 11.32: Déri: Számadás. 12.45:36 plusz 4. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Erről beszélünk... 14.35: Kórusművek Balassi Bálint verseire. 15.00: Magyar Írás. A rádió irodalmi hetilapja. 15.49: Ünnepek. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Hangoló. 17.05: Útközpontok. 17.30: Híres filmzenék. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk — az irodalomról. 18.20: Levelekre röviden. 18.30: Esti magazin. 19.15: Sportvilág. 19.30: Hol volt, hol nem volt... 19.40: Végvári Rezső feld.: „Szabad madár” népdalszvit. 19.50: Gong. 20.00: Tudósok a közéletben. 20.30: Új Supraphon lemezeinkből. 21.00: Kilátó. 21.45: Hajszálygyökerek. 22.00: Hírvilág. 22.30: Mérleg.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Rivaldafényben. 9.05: Wolf Péternek hívják. 10.00: Kertbarátok műsora. 10.05: Leo Fall operettjeiből. 11.05: Ó, ó, ó, Nagymami... 12.10: Nóták. 12.53: Édes anyanyelvünk. 13.05: Pophullám. 14.00—16.55: Péntektől—péntekig. Ajánlóműsor sok muzsikával. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Könnyű percek — könnyű ritmusok hazai előadókkal. 19.05: Garázs. 19.35: Zenés hallomások és vallomások. 21.05: Lakatos Sándor népi zenekara játszik. 21.30: Cigányfélóra. 22.00: Benkő László „Ikarosz” c. új lemezéről. 22.20: A francia sanzon ismeretlen arcai. 23.10: Sporthíradó. 23.20: A dalnak vége. III/1. 0.15—4.20: Éjfél után.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: Francia muzsika. 9.50: Mendelssohn: Szentivánéji álom. 10.30: Zengjen a muzsika! 11.00: Helen Donath operaáriákat énekel. 11.30: Zenekari muzsika. 12.36: Bemutatjuk új kóruslemezeinket. 13.00: Hallgassuk előadásában. 15.04: Rabaud: Maríf, a kairói varga. Ötfelvonásos opera. 16.05: Újraolvasva. 17.37: Bécsi szerzők szonátaiból. 18.30: A Gordiusztól kérdezték. 19.05: Dallamok nyomában. 19.35: Új lemezeinkből. 20.23: Rádióhangversenyekről. 20.53: Opera-művészlemez. 21.42: Hauser Adrienne Chopin-zongorahangversenye. 22.52: Zenetörténeti érdekességek.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ

6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarítások, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: A hallgató a szó. 9.40: Történelmünk útja. 10.00: Hírek. 10.10: Szerkesztők fóruma. 10.40: Figyelő. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Rádióegyetem. 12.30: Hölgyválasz. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.30: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.40: Kelet-európai szemle. 13.50: Keresni és találni. 14.00: Hírek. 14.10: Szerkesztők fóruma. 14.40: Figyelő. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgató a szó. 16.40: A politikai gondolkodás története. 16.50: Nyugati levél. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: Kelet-európai szemle. 18.50: Keresni és találni. 19.00: Hírek. 19.10: Világ-gazdasági magazin. 19.40: Tiszta forrás. 20.00: Hírek. 20.40: Magyar politikai magazin. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.30: Tiszta forrás. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A Mai nap késő esti kiadása. 22.30: A hallgató a szó. 23.00: Hírek. 23.10: Világ-gazdasági magazin. 23.40: Tiszta forrás. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Magyar politikai magazin. 0.45: Műsorzárás.

TV1

7.25: Tévétorna. 7.30: „Egy óra múlva itt vagyok...” 8.50: Képűjság. 8.55: Az Országházból jelentjük... 16.50: Hírek. 17.00—19.00: Péntek délután. 17.00: Évgyűrűk. Kb. 17.30: Téka. Kb. 17.40: Riportfilm. 17.55: Reklám. Kb. 18.00: Ablak. 19.00: Esti mese. 19.10: Tévémozi előzetes. 19.25: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Az Országházból jelentjük... 20.35: Új Hullám. 21.20: Reklám. 21.25: Tévémozi. A csóró. 23.15: Tornász Világ bajnokság. 0.15: Híradó 3.

TV2

17.00: Képűjság. 17.15: TV2. 17.45: Torpedó. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV2. 19.00: Az ügy nem zárult le. 20.34: TV2. 20.45: „Ki viszi át a szerelmet?” 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Hárman egy témáról. 22.15: Latino-vits Zoltán filmszerepeiből. Isten hozta, őrnagy úr. Kb. 24.00: TV2 — Napzártá.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: TV-naptár. 8.25: Hírek. 8.30: Sorozat gyermekeknek. 9.00: Iskolai program. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolai program. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották —

nézzék! 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Rádásprogram. 16.30: Magyar híradó. 17.15: TV-napló I. 17.35: Gyermekműsor. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Népzenei műsor. 19.10: Időjárás. 19.13: Rajzfilm. 19.30: TV-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: A megbélyegzett tizenkettő. 21.00: Klubest. 21.45: TV-napló III. 22.05: Inreview. 23.05: Rádásprogram. 1.05: Hírek. 1.10: A szombati műsor ismertetése.

2. műsor

17.10: Műsorismertetés. 17.15: Hírek. 17.20: TV-naptár. 17.30: TV-kiállítás. 18.15: Zágrábi panoráma. 18.30: Rijekai körzeti program. 19.30: TV-napló. 20.00: A hét műsora. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: Parlamenti krónika. 21.15: Egy szerző, egy film. 21.40: Sam Peckinph filmciklusából: A konvoj. 23.10: A szombati műsor ismertetése.

SZOMBAT

KOSSUTH RÁDIÓ

8.30: Családi tükör. 9.05: Színes népi muzsika. 10.05: Ismét — a javából! 12.30: Az alkalmazkodás határai. 13.00: Klasszikusok délidőben. 13.49: Énekeljünk együtt!

Középhullámon:

14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: Verdi: Az álarcosbál. 15.00: A világlíra gyöngyszemei. 15.10—15.54: Új Zenei Ujság.

URH-sávon:

14.20—15.54: Körkapcsolás bajnoki labdarúgó-mérkőzésekről. Bp. Honvéd—FTC, Veszprém—MTK VM. 16.00: 168 óra. 17.30: A szülőföld muzsikája. 18.15: Hol volt, hol nem volt... 18.30: Hírek. Időjárás. Sport. 18.50: Szemle. 19.15: Remekírók hangszalagon. Mire megvénülünk. 20.19: Népszerű dallamok. 21.05: 225 éve született a „Magyar Orfeusz”. Bihari János élete és munkássága. 21.45: Népszerű dallamok. 22.10: Sporthíradó. 22.25: Európa hangversenytermeiből.

PETŐFI RÁDIÓ

8.08: Népszerű muzsika — világhírű előadók. 8.40: Öt kontinens hét napja. 9.05: Világirodalmi Dekameron. 10.00: Oxigén. 12.10: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Daráló. 13.35: Hangok és visszhangok. 14.00—16.55: Magukat ajánljuk. 14.00: Hallotta? 14.45: Hetet egy csapásra! 15.05: „Hodi-hodi” — „Karibuni”. Afrikai vadászotthon Balatonedericsen. 16.05: Nemcsak zene. 17.05: Újdonságainkból. Külföldi slágerek. 17.30: Túl az Óperencián... Magyar Színház Dél-Amerikában. 18.30: Slágerlista. 19.05: A Rádió Dalszínháza. Lehár Ferenc: A mosoly országa. 21.05: A Rádió Kísérleti Stúdiójának műhelyéből. Hippivilág. 21.36: Szimfonikus

Ezt hallhatják, ezt láthatják

október 16-tól 22-ig

dallamok. 22.10: Rockzene CD-n. 23.15—0.14: Éjszakai koktél.

BARTÓK RÁDIÓ

8.13: Sztereo beállító. 8.19: Új kompakt-lemezeinkből. 9.00: Mi új-ság a magyarországi operaszínpado-kon. 10.00: Hangfelvételek felsőfo-kon. 11.37: Nagy mesterek kamaraze-néjéből. 12.30: Follow me! Angol tár-salgás középhaladóknak. 12.45: Kommt mit! Alapfokú német tár-salgás. 13.00: Kívánságműsor szomban-ton. 14.00: Csajkovszkij-művek. 14.40: Magyar zeneszerzők. 15.05: Lemezbörze helyett. 16.05: Richard Strauss operáiból. 17.04: Budapesti Művészeti Hetek. 18.24: Nagypám Richard Wagner és dédapám Liszt Fe-renc... 19.05: Felejthetetlen hangver-senyek. 20.32: Mindennapi irodal-munk. 21.02: Holnap közvetítjük. 21.20: Két Auber operanyitány. 21.37: Magyar színház a két világháború kö-zött. Völegény.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ

7.00: Kezdődik a nap: hírek, hírma-gyarázatok, műsorismertetés, napi ka-lendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: A munka világa. 8.35: A hallgatók fóru-ma. 8.55: Napi kalendárium. 9.00: Hí-rek. 9.10: Zenés üzenetek. 10.00: Hí-rek. 10.10: Világgazdasági magazin. 10.40: Tiszta forrás. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzet-közi sajtószemle. 12.00: Déli harang-szó — hírek. 12.10: Zenés üzenetek. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.20: A hallgatók fóruma. 13.40: Ma-gyar politikai magazin. 14.00: Hírek. 14.10: Világgazdasági magazin. 14.40: Tiszta forrás. 15.00: Hírek, mű-sorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgatók fóru-ma. 16.30: Gondolatforgató. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Csilla-gok és sávok. 17.45: Nemzetközi heti-lapszemle. 18.00: Hírek. 18.10: Ma-gyar- és világhíradó. 18.40: Magyar politikai magazin. 19.00: Hírek. 19.10: Hazai napló. 19.40: Egy hét Kelet-Európában. 19.50: Hétfévi le-vél. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar- és világhíradó. 20.40: Irodalmi program. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Csillagok és sávok. 21.45: Nemzetkő-zi hetilapszemle. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Nyugati levél. 22.30: Nyitott szemmel. 22.40: Nyugati fo-lyóiratszemle. 23.00: Hírek. 23.10: Hazai napló. 23.40: Egy hét Kelet-Eu-rópában. 23.50: Hétfévi levél. 24.00: Hírek. 0.02: Nemzetközi hetilapszem-le. 0.17: Csillagok és sávok. 0.52: Mű-sorzás.

TV1

8.30: Tévétorna gyerekeknek. 8.35: Az élővilág egysége. 8.50: Képűjság. 8.55: Kapkodd a lábad! 10.25: A koro-na ékköve. 11.15: Unser Bildschirm. 11.45: Képűjság. 15.35: Képűjság. 15.40: Ótóra tea. 16.00: Betűreklám.

16.05: Van benne valami. 16.50: Pier Paolo Pasolini passiója. 17.40: Rek-lám. 17.45: Jogi esetek. 18.30: Szom-szédok. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Vers mindenki-nek. 20.10: Kósa Ferenc: A másik em-ber. 21.40: Reklám. 21.45: Roxinpa-don: Kentaur. 22.35: Tornász Világ-bajnokság. 23.35: Híradó 3.

TV2

14.00: Képűjság. 14.15: TV2. 15.00: Szép hangok özöne. 16.27: TV2. 16.35: Kölyökidő. 17.00: TV2. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.49: TV2. 19.00: Bonyoldalmak egy bundás nő körül. 19.50: TV2. 20.00: Rockstúdió. 20.40: TV2. 21.00: Hír-adó 2. 21.20: TV2. 21.40: Fred Zinne-mann-sorozat: A hetedik kereszt. Kb. 23.30: TV2 — Napzárta.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.45: Műsorismertetés. 8.50: TV-naptár. 9.00: Válogatás az is-kolai programokból. 10.30: Elmulasz-tották — nézzék! 14.20: Műsorismer-tetés. 14.25: Egészségügyi tanácsadó. 14.30: Játékfilm gyermekeknek. 16.00: Kritikus pont. 16.45: Tv-napló I. 17.00: Népzenei műsor. 18.30: Svenk — dokumentumműsor. 19.15: Időjárás. 19.18: Rajzfilm. 19.30: TV-napló II. 20.05: A mai sport. 20.15: A pozitív nulla — humorisztikus soro-zat. 21.00: A telefon. 22.45: TV-napló III. 23.00: Rádásprogram. 1.00: Hí-rek. 1.05: A vasárnapi műsor ismerte-tése.

2. műsor: 7.20: Műsorismertetés. 7.25: TV-naptár. 8.00: Tudományos-ismeretterjesztő sorozat. 9.00: Rádás-program. 10.00: Gyermekműsor. 11.00: Sportprogram. 19.30: TV-nap-ló. 20.15: Zenei est. 21.45: Hírek. 21.50: A kultúra berkeiből. 22.20: Sportszombat. 22.40: Az idő képei. 23.25: A vasárnapi műsor ismertetése.

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ

8.30: Énekszóval, muzsikával. 9.00: Neveletlenek. 10.05: Népdalkő-rök pódiuma. 10.30: Örökzöld dalla-mok. 10.54: Édes anyanyelvünk. 11.00: Gondolat-jel. 12.30: Harminc perc alatt a Föld körül. 13.00: Rázós úton. 13.10: Szijjártó Jenő: Zoborvi-déki lakodalmas. 13.20: Mit üzen a Rádió? 14.10: Művészlemez. 15.05: Budapesti Művészeti Hetek. 16.05: Komolyzenei lemezlovas. 17.00: Vá-lasztó. 18.00: Bartók: Gyerekeknek. 18.15: Hol volt, hol nem volt... 18.50: Remekírók hangszalagon. Mire meg-vénülünk. 20.05: Diszkotéka. 21.00: 1956. mai szemmel, külföldről. 22.15: Zenei műsort kérünk! 23.27: Figaro házassága.

PETŐFI RÁDIÓ

7.05: A görögkatolikus egyház fél-órása. 7.35: Vasárnapi orgonamuzsika. 8.05: A Gyermekrádió bemutatója. Nagypapa nagypapja. 8.36: Két utca közt a rét... Kompozíció Pardi Anna verse-ire. 9.05: Lemezek a tegnap slágereiből. 9.50: A Magyar Rádió Karinthy Színpada. 11.10: Vasárnapi koktél. 12.03: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Mikrofon-próba. 14.00: Szerpentin. 15.05: Táskarádió. 16.00—21.00: Poptarisznya. Kb. 17.08—17.13: Sporthírek. 18.45: Sportösszefoglaló. 21.05: A kolorádóbogár. Rákossy Ger-gely regényének rádióváltozata. 21.29: Társalgó. 22.25: Figaro ház-asága. 23.10: Sporthírek. 23.25: Nincs ág töretlen. 23.40: Régi fúvósmuzsika. 24.00—0.14: Francis Goya gitározik. 0.15—4.20: Éjfél után.

BARTÓK RÁDIÓ

6.03—7.59: Népszerű muzsika—koránkezdőknek. 8.13: Monteverdi: Vespro della Beata Vergine. 9.45: Schubert: Bevezetés és változatok az Elszáradt virágok c. dal témájára. 10.05: Új Zenei Újság. 10.50: Eszpe-rantó híradó. 11.00: Szimfonikus zene. 13.00: Kis magyar néprajz. 13.05: Szemle. 13.30: Fritz Wunderlich ope-raáriákat énekel. 14.10: Rockűjság — VI. évfolyam 17. szám. 15.05: Ránki Dezső zongorázik, a Bartók vonósné-gyes játszik. 16.05: A Rádiószínház bemutatója. Finom kis tragédia. 16.46: Magyar zeneszerzők fúvósműveiből. 17.14: Klasszikus operettek. 18.15: Dvorzsák: Cigánydalok. 18.30: Na maternjem jeziku. Szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsor. 19.05: In der Mut-tersprache. Német nyelvű nemzetiségi műsor. 19.35: Budapesti Zenei Hetek. Közben: kb. 20.20: Családi örömök. Kb. 21.40: Évszázadok hangszerszólóiból. 22.18: Kódexek zenéje — XV/11. rész. 23.00: Nevek ürügyén.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ

7.00: Hírek. 7.05: Földközben. 7.35: Nemzetközi hetilapszemle. 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Napi kalendá-rium. 8.00: Hírek. 8.05: Gondolatok vasárnapra. 8.10: Hazai napló. 8.40: Egy hét Kelet-Európában. 8.50: Hétfévi levél. 9.00: Hírek. 9.05: Napi kalendárium. 9.10: Protestáns világ. 9.40: Irodalmi műsor. 10.00: Hírek. 10.05: A munka világa. 10.30: Gondo-latforgató. 11.00: Hírek. 11.05: Élő egyház. 11.55: Napi kalendárium. 12.00: Déli harangszó — hírek. 12.10: Földközben. 12.40: Nyugati folyó-iratszemle. 13.00: Hírek. 13.10: Zenés üzenetek. 14.00: Hírek. 14.05: Gondo-latok vasárnapra. 14.10: Egy hét Kelet-Európában. 14.20: A politikai gon-dolkodás története. 14.30: Gondolat-forgató. 15.00: Hírek, műsorismerte-tés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.05: A munka világa. 16.30: Zene-

szó. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Múlt idő, jelen idő. 18.00: Hí-rek. 18.10: Magyar- és világhíradó. 18.40: Hobby. 18.50: Párizsi magyar figyelő. 19.00: Hírek. 19.10: Protes-táns világ. 19.40: Történelmünk útja. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar- és világ-híradó. 20.40: Nyitott szemmel. 20.50: Nyugati levél. 21.00: Hírek, műsoris-mertetés. 21.10: Élő egyház. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Hétfévi le-vél. 22.30: Gondolatforgató. 23.00: Hírek. 23.10: A hallgatók fóruma. 23.30: Hazai napló. 24.00: Hírek. 0.02: Múlt idő, jelen idő. 0.52: Műsor-zárás.

TV1

8.25: Családi torna. 8.30: Kémény-mesék. 8.55: Thomas és Thomas bá-csi. 9.25: Cigánykerék. 9.55: Játsszunk színházat! 10.15: Tűzre, vízre vigyázzatok! 11.15: Hazanéző. 12.00: Képűjság. 15.30: RTV Közönségszo-lgálat. 15.35: Képűjság. 15.40: Családi vasárnap. 16.50: Reklám. 16.55: „Egy kis romantika...” 17.40: Telis-tele vi-deo. 17.45: Betűreklám. 17.50: A köl-csönkapott Föld. 18.05: Reklám. 18.15: Delta. 18.45: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: A HÉT. 20.00: Hír-adó. 20.15: Az én műtárgyam. 20.35: A másik ember. 22.40: Reklám. 22.45: Telesport. 24.00: Képűjság.

TV2

9.00—12.00: Tévemagiszter. 14.00: Képűjság. 14.15: TV2. 15.00: A Forsyte Saga. 15.50: TV2. 16.00: Szinbád nyolcadik utazása. 16.43: TV2. 16.50: Álljunk meg egy szóval! 17.00: TV2. 18.25: Gyerekeknek! 18.45: TV2. 19.00: Premier. Kb. 22.30: TV2 — Napzárta.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.30: Barázdák. 9.15: Műsorismertetés. 9.20: Hírek. 9.30: Vasárnap délelőtt gyermekeknek. 11.00: A tudás — vagyon — mezőgaz-dasági műsor. 12.00: Oktatóműsor. 13.00: Filmsorozat. 13.50: Vasárnap délután. 16.30: Útleírás. 17.05: Játék-film. 18.45: Animációs sorozat. 19.10: TV-fortuna. 19.30: TV-napló. 20.00: Drámasorozat. 21.00: Az elégedettség játéka. 22.30: TV-napló. 22.50: Rádás program 0.50: Hírek. 0.55: A hét-fői műsor ismertetése.

2. műsor: 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Hírek. 8.00: Rádásprogram. 10.00: Ma a holnapért. 13.00: Sport-délután. 19.30: TV-napló. 20.00: Tu-dományszerjesztő sorozat. 20.45: Tegnap, ma, holnap. 21.00: A kultúra berkeiből. 21.35: Sportszemle. 22.20: A hétfői műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát naponta közöljük.

Rádió, televízió

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Ez aktuális. 8.50: Külpolitikai figyelo. 9.00—11.00: Napközben. 11.05: Népzene. 11.25: A Szabó család — ism. 12.45: Válaszolunk hallgatóinknak. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: A külpolitikai rovat műsora — ism. 14.35: Szonok. Magyar színészek énekelnek. 15.00: Szóról szóra. Zenés irodalmi magazin. 16.00: Tizenhat óra — Hírmagazin. 16.15: Achmed és a tevehajcsár. Mesejáték. 17.00: Agrárműhelyek. Szárazvirág-termesztés. 17.30: Filmsláger-múzeum. Amerikai filmadalok. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. Művészet- és művelődéskritika. 19.23: Sportvilág. 19.40: Pászti Miklós: Havasi kürtmuzsika. 19.50: Kányádi Sándor: Sörény és koponya. Domokos Mátyás könyvszemléje. 20.00: Közvetlen kapcsolat. 21.00: Zenés beszélgetés Jámbor Lászlóval. 22.00: Hírvilág. 22.30: Korkóztoló. Tudomány — politika — társadalom. 23.00: Lemezmúzeum. Beethoven: VI. (Pastorale) szimfónia. 23.37: Régi német fűvésze.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Rivaldafényben: a filmzene. 9.05: Idősebbek hullámhossza. 10.05: „Hajszálgyökerek” Gyórfy István néprajztudós emléke — ism. 10.20: Operaslágerek. 10.50: Peres poros iratok. 11.05: A Napközben tanácsadó műsora nyugdíjasoknak. 11.25: Örökzöld dallamok — kéken. 12.10: Régi nóta, híres nóta. Leszler József összeállítása. 13.05: Nosztalgiahullám. Otis Redding. 14.00: Lelátó. 14.30: Könnyen felejthető?.. A két „HOBÓ”. 15.05: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. Tordai Éva Schubert-dalokat énekel. 15.20: A könnyűzene legszebb szerelmes dalai. III/3. rész. 16.00: Volt egyszer egy „Premier” Klub... 17.05: A mi utcánk... A Mártírok útja. 17.30: Gordiusz. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Jut eszünkbe... 19.30: A Popartisznya dalaiból. 20.20: Alma és fája. Egy cukrász-dinasztia. 21.05: A kolorádóbogár. Rákossy Gergely regényének rádióváltozata — ism. 21.32: Marczis Demeter nótákat énekel. Oláh Ernő gondolkázik. 21.55: Kabarécstörtők. 23.10: Sporthíradó. 23.20: A dzsessz története. Mils Davis felvételeiből. 24.00—0.14: Herb Albert és a Tijuana Brass együttes felvételeiből.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: Balettzene. 10.05: Madrigálok. 10.20: Alkony Andalúziában. Válogatás spanyol költők verseiből. 10.40: Spanyol népdalok. Germaine Montero énekel. 10.50: Szimfonikus zene — spanyol előadóművészek tolmácsolásában. 12.05: Takács Klára operafelvételeiből. 12.32: Magyar zeneszerzők rézfűvös kamarazeneje. 13.00: Aki hűtlen lett a földhöz. Maráz László dokumentumműsora Cserepes Ágostonról — ism. 13.33: Rádiószínház. A salamancai barlang. Cervantes közjátéka. 14.00: A Régi Zene Együttes játszik. Közben 15.05: Vázlat a vidéki öntudatról. Ríporter: Párléti Ágoston. 15.20: A szimfonikus zene folytatása. 16.05: Richard Strauss: Elektra. Egyfelvonásos opera. 17.51: Spanyol kamarazene. 18.30: In limba materna. Román nyelvű nemzetiségi műsor. 19.05: MIKRO-fon. 19.35: Francia operákból. 20.25: A Dél-német Rádió szimfonikus zenekarának és a Szlovák Filharmónia énekkarának hangversenye. 21.48: Napjaink zenéje. Hangverseny japán zeneszerzők műveiből. 22.53: Magyar színház a két világháború között. Caullus. Füst Milán drámájának rádióváltozata.

TV1

9.00: Képűjság. 9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10: Az emberi test. 9.35: A szórakozott professzor. 10.40: Mozgató.

10.45: Képűjság. 17.10: Hírek. 17.15: Pannon Krónika. 17.25: Hírek szerbhorvát nyelven. 17.35: Hármás csatorna. 18.20: Négy nap tévéműsora. 18.30: Bébi és társai. 19.00: Reklám. 19.05: Esti mese. 19.15: Lottósorsolás. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Budapesti Művészeti Hetek. 21.35: Reklám. 21.40: Hazai Tükör. 23.00: Híradó 3.

TV2.

17.00: Képűjság. 17.15: TV2. 17.45: BUMM!!! 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.50: TV2. 19.00: Egy zseni ifjúsága. 20.26: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Napzárta. 22.15: Főszerepben a védőügyvéd. 23.30: Nézőpont Irodalmi kerekasztal. Kb. 24.00: TV2.

SKY CHANNEL

6.00: Világ gazdasági hírek. 6.30: Európai üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. Gyermekeknek! 7.30: Panel Pot Pourri. Játékos showműsor. 10.00: Sullivanék. Filmsorozat. 10.30: Sky-krónika. Magazinműsor. 11.30: Gond-fórum. Tanácsadás. 12.00: Egy másik világ. Amerikai filmsorozat. 12.55: A Sky Text oldalai. 13.50: Változó világ. Filmsorozat. 14.45: Szeretni. Filmsorozat. 15.15: Fiatal orvosok. Filmsorozat. 15.45: Rajzfilmek gyermekeknek. 16.00: Visszaszámlálás. Rockshow. 17.00: Eurosport.

SUPER CHANNEL

7.00: Hírek. 7.05: Időjárás-jelentés. 7.09: Üzleti hírek. 7.30: Hírek, időjárás-jelentés. 7.39: Üzleti hírek. 7.58: Időjárás-jelentés. 8.00: Egyveleg. Könyvzenei koncertek, klipek. 15.30: Európa rockja. Fiatalok, zene, divat. 16.30: Hullámhosszon. Élő telefonos műsor. 18.30: Nino Firetto zenés műsora. 19.30: Időjárás. A tavalyi év sorozataiból. 20.00: Klasszikus filmek: Drága titkárnő! 1948-ban készült amerikai filmvígjáték. 22.00: Hírek, időjárás, beszámoló a Korean Airlines goltornáról. 22.15: Éjszakai mozi: Királyrablás. 1984-ben készült amerikai film. 0.30: Hírek, időjárás. 0.40: Európai kitekintő. 1.10: Időjárás. A tavalyi sorozatokból. 1.40: Egyveleg. 2.00: Műsorzárás.

TV5

16.05: Hírek. 16.10: Jelenidő. 17.10: Esély a daloknak. Varieté. 17.30: Konyhatitkok. Michel Oliver receptjei. 18.00: Számok és betűk. Játékos vetélkedő. 18.30: Pihenőidő. 19.00: Teleturisztika. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillag papíros. 20.00: II. Hasszán. 21.00: Észak-Dél. 21.25: Hírek Európából. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Hiányjelek. Irodalmi magazin. 23.45: Océanion. Kulturális műsor. 0.20: Frankofon területek. Ma: A szent hegedű. 0.50: Műsorzárás.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 8.30: Hírek. Időjárás. 8.35: Közkórház. 9.20: Egészségügyi ötletek. 9.30: Műsorelőzetes. 9.35: Szomszédok. Családsorozat. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Tévébolt. 10.30: Szerelmek és más bűntények. Amerikai filmvígjáték. 12.15: Piaci ötletek. 12.30: Szerencsekerék. 13.00: Tévétörsde. 14.00: Műsorelőzetes. 14.05: Perrine. Japán rajzfilmsorozat. 14.30: Ötletek konyhatündéreknek. 14.40: Közkórház. 15.30: Tévébolt. 15.55: Az arany lövés. 16.05: Füstölög coltok. Westernsorozat. 17.00: Hírek, időjárás. 17.10: Szomszédok. 17.35: Utazási ötletek. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Berrengerék. Családsorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Törveto John, az orvosudor. 20.25: Időjárás. 20.30: Cagney és Lacey. Krimisorozat. 21.25: Hírek. 21.30: Fanny. Ame-

rikai játékfilm. 23.55: A nap hírei, sport, időjárás. 0.05: Topics. 0.35: John Smith, a titkosügynök. Amerikai játékfilm. 1.45: Műsorelőzetes.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Tv-naptár. 8.25: Hírek. 8.30: Szmogosok — sorozat gyerekeknek. 9.00: Iskolai program. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolai program. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották — nézzék! 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Rádás program. 16.30: Magyar híradó. 17.15: Tv-napló I. 17.35: Sorozat gyermekeknek. 18.05: Számok és betűk — vetélkedő. 18.25: Guldebergék — filmsorozat. 19.10: Időjárás. 19.14: Hírek külföldi turisták részére. 19.18: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Külpolitika. 22.05: Tv-napló III. 22.10: Rádás program. 0.10: Hírek. 0.15: A pénteki műsor ismertetése.

2. műsor: 16.55: Műsorismertetés. 17.00: Hírek. 17.05: Tv-naptár. 17.15: Iskolai program. 18.15: Zágrábi panoráma. 18.30: Dalmáciai körzeti program. 19.30: Tv-napló. 20.00: Szórakoztató műsor. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: Olvasmányok. 21.25: Művészeti est: Shakespeare a Tv-ban — Othello. 22.55: A pénteki műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super Channel, a SAT1 és a TV5 műsorát részletesen közli a Telehold.

Szabad Európa Rádió csütörtöki műsor

6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírnyarazatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Rádióegyetem. 9.30: Hölgyválasz. 10.00: Hírek. 10.10: Kommentár nélkül. 10.40: Könyvszemle. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Autórádió. 12.40: Hobby. 12.50: Párizsi magyar figyelo. 13.00: A mai nap és műsorismertetés. 13.30: A politikai gondolkodás története. 13.40: Tallós magyar folyóiratokban. 13.50: Mérlegen. 14.00: Hírek. 14.10: Kommentár nélkül. 14.40: Könyvszemle. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Rádióegyetem. 16.30: Hölgyválasz. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: A politikai gondolkodás története. 18.50: Mérlegen. 19.00: Hírek. 19.10: Szerkesztők fóruma. 19.40: Figyelo. 20.00: Hírek. 20.40: Kelet-európai szemle. 20.50: Keresni és találni. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A mai nap késő esti kiadása. 22.30: Hölgyválasz. 23.00: Hírek. 23.10: Szerkesztők fóruma. 23.40: Figyelo. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Kelet-európai szemle. 0.35: Keresni és találni. 0.45: Műsorzárás.

A pécsi rádió nemzetiségi műsora

Deutschsprachige Programme von Studio Fünfkirchen vom 16. 10.—22. 10. 1989.

Montag: — Nachrichten — Montagmagazin. Redakteur: Willy Graf.

Dienstag: — In der Muttersprache. — Berichte und Nachrichten.

— Schwäbischer Alltag in Großmanok. — Neue Zeitung Vorschau.

Redakteur: Willy Graf.

Mittwoch: — Nachrichten. — Jugendfunk. Redakteur: Zoltan Weisenfeld.

Donnerstag: — Nachrichten. — Aktualitäten aus der Landwirtschaft.

— Wunschkonzert. Redakteur: Willy Graf.

Freitag: — Nachrichten. — Kulturmagazin. Redakteur: Erika Freund.

Samstag: — Sie wünschen — wir spielen.

Sonntag: — In der Muttersprache. — Lehrer aus der BRD beim heimischen Muttersprache unterricht. (Reportags.) Redakteur: Willy Graf.

*

Hrvatskosrpska emisija — Plan rada za listopad mjesec od 16 — do 22-og.

16. 10. 1989 — ponedjeljak: „Na pocetku tjedna” Glazbeno informativna emisija.

17. 10. — utorak: Na maternjem jeziku. „Ni sutra nemiemo zaboraviti proslost” — (reportaza dr. Durom Sarosecm — povodom odlaska u mirovinu). Vijesti s komentarima. Ured: Andrija P.

18. 10. — srijeda: „Na valu mladih”. Vijesti. Jugoslavenski studenti na fakultetima u Mad. oj.

19. 10. — cetvrtak: Prvredna emisija. Vijesti. Problemi u gajanju malih zivotinja.

20. 10. — petak: Vijesti. Iz rada mohackog kluba i bazicne knjiznice.

21. 10. — subota: Glazbeno emisija. Po zeljama slusalaca.

22. 10. — nedjelja: Slike iz Gradisca. Koljnof II. dio. Urdenik: Edina P.

Labdák és tankok

Megdöbbséget hozt az egyik napilap. Pápán, az ott ideiglenesen állomásozó szovjet páncélosoknak tankokat építenek, amely elkerüli a várost. Így ezentúl a lánctalpasok nem dübörögnek végig az utcákon s nem repesznek tovább a házak falait. Tavalyelőtt született az egyezség a helyi tanács, a MÁV Szombathelyi Igazgatósága, a Magyar Néphadsereg és a magyar—szovjet vegyesbizottság között, hogy új harci út épül a város keleti oldalán, a hegyoldal alatt.

— Hogy honnan van erre pénz? Nos, nem a pápai tanács jóvoltából. A laktanyától a vasútig vezető közútalékos utat a Honvédelmi Minisztérium építteti, potom 5 millió forintért. A MÁV a 300 méter hosszú rakodóvágány kiépítését vállalta magára, amely a kisbéri vonalhoz csatlakozik; bizonyára ez sem két fillérbe kerül.

A gondolkodó emberben óhatatlanul is felmerül: egy idegen hatalomnak miért a helyiek építenek hadiutat, ráadásul éppen most, amikor végre megkezdődött a szovjet csapatok kivonása hazánkából? S ha emberünk sportkedvelő, rögtön felveti: a szovjet tankok számára van pénze a HM-nek, a sportra nincs? Hiszen egyre kevesebb jut a honvédegyesületeknek, s alig néhány hónapja szüntette meg a HM reprezentatív sportklubja, a Bp. Honvéd szakosztályainak egy részét. Az ok: jelentősen csökkent az egyesület, más szóval a sport támogatása.

Persze, a haza védelmére szükség van. De korántsem biztos, hogy ez a tankút éppen ezt szolgálja! Az is igaz, hogy az említett ötmillió forint nem mentette volna meg a Bp. Honvéd szakosztályait. Am az a sok-sok ötmillió, amit hasonlóképpen feleslegesen, nem a magyar nép valódi érdekeinek megfelelően költött (és költ) el a HM, már talán igen.

Laptársunk megyei tudósítója arról is szól, mi lenne, ha egyszer megvalósulna az ország lakossága túlnyomó többségének kívánsága, és végleg elmenének a tankok. A laktanya és az egyéb katonai épületek felhasználásával 5—600 otthonhoz juthatna Pápa, és megoldódhatna a város lakás gondja.

S tegyük hozzá: még az sem lenne lehetetlen, hogy ismét több pénz jutna többek között a sportra is.

(palotai)

Doppingüggyben is: rablóból pandúrt

„Kiütés” helyett rajtaütés

— Több neves szakember hozzájárulásával kezdődött meg Moszkvában a 2. Doppingellenes Világkonferencia. A világ sportvezetőinek a „krémje” ült össze a szovjet fővárosban, hogy megpróbálják egységesíteni a doppingellenes harcot, és ezzel megmentsék a sportot a fenyegető „kiütéstől”, amit a dopping világméretű elterjedése hordoz magában.

Az első felszólalók között volt Sir Arthur Gold, aki hosszú időn keresztül az Európai Atlétikai Szövetség elnökeként tevékenykedett, jelenleg pedig a Brit Olimpiai Bizottság elnöke.

— A legutóbbi időig a doppingellenőrzéseket kizárólag a nagy versenyeken végezték, és ezt persze mindenki nagyon jól tudta — mondta Gold. — Mivel mindent pontosan előre ki lehetett számítani, csak azok buktak le, akik nem voltak elég körültekintőek, vagy akiknél valamiféle betegség, illetve a leküzdésére szedett gyógyszer okozott galibát. A dopping-szerek használata csak ritkán mutatható ki a nagy verseny napján, így nekünk arra az időszakra kell koncentrálnunk, amikor fellelhető a nyomok a sportolók szervezetében. Ez pedig a felkészülési időszak. Ahhoz, hogy hatékony legyen az ellenőrzés, széles körűvé, nemzetközivé kell tenni az ezen időszakban végzett meglepetésszerű ellenőrzéseket. Bár természetesen mindenkit nem lehet kontrollálni, a lényeg, hogy ennek „veszélye” fennálljon.

A konferencia első napjának másik, nagy érdeklődést keltő felszólalása a

400 m gátfutás „koronázatlan királya”, az amerikai Edwin Moses nevéhez fűződik, aki a Nemzetközi Olimpiai Bizottság atlétabizottságának tagjaként és az Egyesült Államok Olimpiai Bizottsága doppingellenes bizottságának elnökeként van jelen Moszkvában.

— A felkészülési időszakban végzett rajtaütésszerű ellenőrzések bevezetése az egyetlen lehetséges alternatívánk — jelentette ki beszédében. — Csak ezzel tudunk felülkerekedni a doppingproblémán. Ugyanakkor az is fontos, hogy azokat az edzőket, orvosokat, akik eddig a válság kialakulásának részesei voltak, most bevonjuk a doppingellenes harcba, ezentúl a megoldás részeseivé váljanak.

Innen—onnan

Algírban négy fős bizottság helyettesíti a lemondott algériai labdarúgó szövetségi kapitányt, Kamel Lemouit. A testületben egy főmenedzser és három edző kapott helyet. (Reuters)

Dzsakartában bemutató teniszmérkőzésen az idei párizsi nemzetközi bajnokság amerikai győztese, a 17 éves Michael Chang 8500 néző előtt 7:5, 6:4 arányban legyőzte a cseh szlovákok olimpiai bajnokát, Miloslav Mecirt. A találkozó előtt a két teniszesező 1 órás nyilvános edzést tartott indonéz ifjúsági játékosoknak. (AP)

Nagy bravúr az 1—0

Az U válogatottnak a döntetlen már elég

— Érthetően volt feldúlt Tajti József kedden este a Videoton-stadion öltözőjében. A magyar utánpótlás labdarúgó-válogatott ugyan ritka nagy bravúrt hajtott végre a spanyolok 1—0 arányú legyőzésével, de azonnal önként adódott a kérdés: a második félidőben látott erősen védekező felfogású játékot látván mi lesz majd november 14-én, Benidormban, amikor a 6. csoport utolsó összecsapásán ismét ez a két válogatott néz majd farkasszemet egymással? És éppen ez volt az oka annak, hogy Tajti homlokán szaporodtak a redők...

Lehet, hogy túl korán kezdünk el félni, de tény, van okunk tartani az ibériaiaktól Benidorm előtt — fogalmazott Tajti József. — Kedden az első félidőben olykor egészen szenzációs támadójátékkal rukkoltunk ki. Azt játszottuk, amit megbeszéltünk. Ha nagyobb szerencsénk van, több gólt is rúghattunk volna.

A második félidőben minden megváltozott. A magyar fiatalok egyszerűen csakis előnyük tartására törekedtek, semmi más! Mi ennek az oka?

— Remélem, elhiszik, én ilyesmire nem adtam utasítást a szünetben. Dehát játék közben már nem tudtam mit tenni. A spanyolok vérszesen rohmoztak ebben az időszakban. Nem tagadom, erősen félttem amiatt, hogy nem tudjuk majd tartani az előnyünket. Két, tökéletesen ellentétes félidőt láthattunk Fehérvárott. Szerencsénknél is köszönhetjük, hogy most egy pont előnyük vezetünk a spanyolok előtt, s jelenleg mi számítunk továbbjutónak.

Visszatérve a furcsa második félidőre: a csapat saját akaratóból vonult vissza a 16-osára?

Senna még reménykedhet

De hiába fellebbez Mansell

A Forma—1-es Spanyol Nagydíj eredményeit nem semmisítjük meg, még akkor sem, ha sikerhez vezet a Ferrari színeiben versenyző brit Nigel Mansell fellebbezése — jelentette ki a Nemzetközi Autómozgó Szövetség (FIA) elnöke.

Jean-Marie Balestre, aki a FIA sporttestületének, a Nemzetközi Autómozgó Szövetségnek (FISA) is elnöke, egyúttal megerősítette: senkinek sem kell tartania a világbajnoki pontverseny jelenlegi állásának megváltoztatásától.

Mansellt azt követően tiltották el az október 1-én Jerez de la Fronterában megrendezett spanyol futamon való részvételtől, hogy egy héttel azelőtt a Portugál Grand Prix-n nem vette figyelembe az egyik versenyző kiállítására — felszólító — fekete zászlójelzését. A brit pilótát ráadásul a helyi rendezők 50 ezer dolláros pénzbírsággal is sújtották.

A Ferrari versenyzője két helyre is fellebbezést nyújtott be. Azonban egyelőre sem a Portugál Nemzeti Bíróság, sem a FIA Fellebbezési Bírósága nem hozott döntést. Utóbbi éppen arra hivatkozva halasztott, hogy megvárja a portugál bíróság ítéletét, amely a sportfelügyelők eljárásának jogosságáról hoz határozatot. A FIA Fellebbezési Bírósága várhatóan október 18-án mondja ki a végső szót.

— Valahogy így van. A végén Somoogyi pályára lépésével enyhült a spanyol nyomás. Az igazság az, hogy a második félidőre taktikát változtatott a vendégcsapat. Jesus Pereda edző helyesen mérte fel — az első félidőben látottak alapján — a mi sebezhető pontjainkat, erősebben őrizték játékmesterünket, Csucsánszkyt. Összefoglalva: kezükbe kaparintották a középpályát. Ha Petry Zsolt kapusunk nem véd extraklasszis formában, könnyen elúszhatott volna az egyik, de akár mindkét pont is. Dehát ez a sport! Végül is győztünk, és a spanyolok hiába mondják utólag, ők voltak a jobbak, ha egyszer mi hagytuk el győztesen a játékteret...

Benidormig van idő. Képes lesz-e döntetlent elérni a magyar U-csapat a visszavágón?

— Ha kikapunk, kiesünk. Ezt én ugyanolyan jól tudom, mint labdarúgóink. Egy olyan taktikát kell kidolgoznom, amellyel megszerezhetjük a legjobb nyolc közé jutást jelentő egy pontot. Sok függ attól, az „A” válogatottnak marad-e még reménye a novemberi sevillai vb-selejtezőn az Olaszországba jutásra. Ha nem, akkor bizonyosan lehetősége lesz olyan „túlkoros” játékosok szerepeltetésére Benidormban, akik létfontosságú szerepet játszhatnak a visszavágón — fejezte be Tajti József.

A Marca Snonjollon szerint Pereda legénysége kiábrándító képet mutatott mind a játékosok felállításában, mind pedig a támadók és védők közötti összhangban. A lap úgy látta: hibát követtek el a spanyolok azzal, hogy a hírnevükkel próbálták meggyőzni a magyarokat fölényükről.

Ennek azonban már nem lesz különösebb jelentősége, mert a FISA Világtanácsának, a Forma—1-es világbajnokság irányító testületének tagjai szavazással döntöttek arról, Mansell kizárását a jerezi futamról jogosnak tartják. Így pedig a spanyol futammal kapcsolatban az eredményeket semmi képpen sem változtatják meg.

Ez a döntés tulajdonképpen a brazil Ayrton Sennának (McLaren) kedvez, aki a hátralevő két futamon, Szuzukában és Adelaide-ben behozhatja márkatársra, a francia Alain Prost 16 pontos előnyét. Amennyiben megsemmisítették volna Senna Spanyolországban szerzett kilenc pontját, akkor Prost már ünnepelhetné újabb világbajnoki címét.

Mez-telen építők lányok?

Adidas nélkül nem megy

Lehet, hogy mez-telenül fognak játszani az Építők SC kézilabdás lányai a női BEK nyitányán? Bizonyára sok férfi szurkoló nem bálná a különös esetet, de a szabály nem ad erre lehetőséget. Szerelés viszont nincs. Az Építők kézilabda szakosztálya vezetőjének elmondása szerint az OSH által igényelt felszerelés — ami a bajnokság megnyeréséért jár, — eddig még nem jutott el a Népligetbe. Ígéretesekkel, nem konkrét kijelentésekkel hitegetik csak a csapatot.

Elsőként Jancsó Tibort, az OSH főosztályvezető-helyettesét kérdeztük meg szerelés-ügyben.

— Ismerjük a problémát, naponta keresnek bennünket az Építők részéről, sajnos az ígéretesen kívül mi sem tudunk többet. A volt AISH és az Adidas-cég közötti megállapodás értelmében a mindenkor hazai kőszárlabda, kézilabda és röplabda bajnokcsapatnak az Adidas-tól ingyen jár egy garnitúra szerelés — mondta.

Az AISH megszűnésével a jogutód OSH a nyár folyamán már leadta az igénylést, minden érintett csapat

megkapta a szerelést, kivéve az Építők SC-t.

— Értesüléseim szerint a neves sportszergyártó cég szállítási nehézségei miatt nem küldte el a szerelést az Építőknek. Már többször sürgető teleket küldtünk az NSZK-ba, sajnos... hiába. Valahol elkeveredhetek a papírok, de lehet, hogy a komputerben van a hiba.

Ezek után az Adidas budapesti képviselőjének vezetőjéhez, Csanádi Péterhez fordultunk.

— Igaz, hogy kötelezettségünket az Építőkkel szemben nem teljesítettük, de nem azért, mintha haragudnánk rájuk, hanem a szállítási ütemezéssel van baj. Egyébként nem vagyunk szerződésesek, 1989-re ígértük a szállítást és még az évből vissza van néhány hónap. Vállalatunknak a világ csaknem minden országában vannak ilyen irányú kötelezettségei, így mindenki számára nem tudunk a számára legkedvezőbb időpontban szerelést adni. Biztos vagyok benne, hogy az Építők is megkapja a szerelést.

— Vajda Gy.

Fájdalom... Könnyen elképzelhető, hogy a BEK nyitányáig sem teljesít az Adidas. Na, de mitől lett ez ennyire kardinális kérdés? Közel sem hiszem, hogy az Építők SC-nek annyira filléres gondjai lennének, hogy ne tudná Adidas-szerelés nélkül a nemzetközi követelményeknek is megfelelő kulturáltan pályára küldeni csapatát. Ha tényleg idáig fajultak a dolgok, akkor is azt javaslom a lányoknak, hogy ne mondják le a BEK-mérkőzést. Anyagi helyzetüket demonstrálандó mez nélkül kezdjenek el melegíteni. Noha mérkőzés aligha lesz a dologból, de a telt ház — az esetnek nemzetközi sportéletben párhuzamos kuriozitása miatt — szinte garantált. Ebből a nemzetközi szövetség által kirott büntetést is kifizethetik és még marad is, ami „meccsprémium” gyanánt szélesítható. S közben csak-csak megérkezik — december 31-ig biztosan — a várva-várt Adidas-szerelés is.

-bégyé-

Új válogatott vívókeret

— A Magyar Vívószövetség szeptemberben megválasztott új elnöksége megtartotta első ülését. A dr. Kamuti Jenő elnökletével folytatott tanácskozáson Kovács Tamás technikai igazgató ismertette a válogatott keretek felkészülési tervét, amelyet a jelenlévők elfogadtak.

Az 1989—90-es szezonra a következők lettek a válogatott tagjai:

Férfi tőr: Érsek Zsolt, Szekeres Pál, Bálint Tamás (BVSC), Gátai Róbert (MTK-VM) Busa István, Németh Zsolt (Csepel), Kiss Róbert, Szelei István (Bp. Honvéd).

Női tőr: Jánosi Zsuzsa, Stefanek Gertrúd, Horváth Brigitta (Bp. Honvéd), Pusztai Ildikó (Ú. Dózsa), Tuschák Katalin, Mincza Ildikó (MTK-VM).

Kard: Szabó Bence, Csongrádi László, Köves Csaba, dr. Abay Péter, Szetey András (Ú. Dózsa), Bujdosó Imre (Vasas), dr. Nébal György, Varga József (Bp. Honvéd).

Férfi párbajtőr: Hegedűs Ferenc, Szőke Attila (BVSC), Kolczonay Ernő, Budai István, Pásztor Szabolcs (Bp. Honvéd), dr. Banczik Zoltán (BSE), Felföldi Sándor (Ú. Dózsa), Kovács Iván (MTK-VM).

Női párbajtőr: Szűcs Zsuzsa, Várkonyi Marina, Eöri Dianna, Zalai Sára, Hormai Adrien, Mincza Ildikó (MTK-VM), Szalay Gyöngyi (Tapolca), Horváth Marianna (Bp. Honvéd).

A női törözők közül Jánosi Zsuzsa beteg, Stefanek Gertrúdot nemrégiben megoperálták, Tuschák Katalin pedig szülés előtt áll, így e szakágban valószínűleg új csapatot kell építenie Kovács Tamásnak.

Megalakult az 1991-es budapesti felnőtt világbajnokság szervezőbizottsága, elnöke dr. Gedóvári Imre, a szövetség főtitkára lett.

Az elnökség napi ügyeket is tárgyalt, közöttük szó esett a debreceni és a csepeli vívók nehéz helyzetéről. Segítésként lehetőségeiről egy későbbi időpontban újra tárgyal a testület, mert semmiképpen sem szeretné, ha újabb szakosztályok szűnnének meg a sportágban. Bejelentették azt is, hogy jelenleg 25 magyar vívóedző dolgozik külföldön. Tekintélyes tehát azoknak a száma, akik nem a magyar vívósportot segítik, ám jelenleg a szövetségnek sem erkölcsi alapja, sem jogi eszköze nincs az irthon tartásukhoz.

A Telesport „Fogyi-klubja” sikerének hatására

Szekszárd is sorompóba állt

A Telesport által elindított, méltán népszerű Fogyi-klub mintájára az ország legfiatalabb sportcsarnoka — az idén májusban átadott szekszárdi —, négyhónapos kurzust szervez az eddig hasztalanul kísérletező fogyni vágyóknak. A tanfolyam október 16-án egy átfogó ismeretterjesztő előadással kezdődik.

— Utána hetente kétszer kétórás sportfoglalkozásokat tartunk. Ezek vezetésével egy olyan gyógytornászt bíztunk meg, aki Fogyi-klub ügyben is járatos, hiszen az ezek vezetéséhez szükséges tanfolyamot is elvégezte — mondta Vida Mihály a csarnok egyik szervezője. — A foglalkozásokhoz a feltételek adottak a sportcsarnokban. Ha van rá igény, azt is lehetővé tesszük, hogy a Fogyi-klub tagjai a heti

két foglalkozáson kívül is bejöhesse-nek ráérő idejükben.

— Ezzel a tanfolyammal, annak tematikájával el lehet érni, hogy a jelentkezők rossz szokásait, hovatovább az életmódját is megváltoztassák? Tudniillik hiába mozog a páciens nap mint nap, ha vacsorával és sörökkel „vezet” le.

— Pont ezen a téren akarunk első-sorban eredményt elérni. Aki befizeti a tanfolyam díját, az állandó számonkérésre számíthat. Füzetet kell vezetnie, naprakészen be kell arról számolnia, hogy mit evett, mit ivott. A fogyni vágyó szokásaihoz, beidegződéséhez igazítottan kap egy ajánlott, természetesen kalóriacsökkentett étrendet. Egyszóval: a legoptimálisabb feltételeket igyekezünk megteremteni. Rajtunk a siker nem múlik...

Az észak-írek nem segítettek

Írország—Észak-Írország 3—0 (1—0)

45 800 néző, V.: Pietro d'Elia (olasz)
Gólszerzők: Whelan (43.p.), Cascarino (47.p.), Houghton (57.p.)

Írország: Bonner—Morris, Staunton (D.Leary (77.p.), McCarthy, Moran—Whelan, Townsend, Houghton—Aldridge, Cascarino, Sheedy

Észak-Írország: Dunlop—Fleming, Worthington, Donaghy, McDonald—

McCreery (C. O. Neil 71.p.), D. Wilson, M. O'Neill (K. Wilson 79.p.) — Clarke, Whiteside, Dennison

Amint a mérkőzés eredménye is bizonyítja, a házigazdák a második félidő elején biztosították be győzelmüket. Az észak-írek erőteljesen védekeztek, de a sorozatos rohamoknak nem tudtak ellenállni.

Magyarország—Spanyolország 2—2 (1—2)

Népstadion, 25 ezer néző. Vezette: Courtney (angol)

Magyarország: Disztl — Sallai — Pintér — Bognár — Keller — Róth (Kozma a szünetben), — Bognár — Détári — Vincze — Kiprich — Kovács

Spanyolország: Zubizarreta — Chendo — Sanchis — Andrinua — Jimenez — Michel — Roberto — Martín Vazquez — Perez — Manolo — Salinas (Pardeza).

Roppant idegesen kezdtek a mieink. A pontatlanságok, helyezkedési hibák miatt képtelenek voltunk kibontakozni. Ez az idegesség átragadt a kapusra, Disztl Péterre is, aki az első tíz percben egy lágy beívelés után úttörő módon a labda mellé ütött, de a kapus indisponáltsága az abszolút gólhelyzetben lévő Manolot is meglepte. A spanyolok amolyan játékos, latinos stílusban könnyedén szőtték akcióikat. Mi is bátran kísérleteztünk. Kiprich a Détári helyett is osztogató Bognár Gy. hosszú labdáival nemegyszer átverekedte magát a spanyol védőkön és beadásaival veszélyes helyzeteket, sőt egy gólhelyzetet is teremtett. Támadásba lendültünk volna, de a spanyolok életveszélyes kontrái visszafogták a mieinket, nem tudtunk egy az egyben játszani. A 31. percben Martín Vazquez remek labdával ugratta ki Manolot, aki a nagy helyzetben lévő Salinashoz továbbított, s a csatár közléről nem hibázott. 0—1.

Nem sokkal később jött az újabb spanyol gól, amelyet megelőzően megalázó módon kipasszolták, kijátsozták, megettették a magyar játékosokat, majd Michel 12 m-ről a hálóba lőtt. Szerencsére nem esett össze a ma-

gyar válogatot, és három perccel később választott a góllra: Bognár tisztára játszotta magát a jobb oldalon és a támadást elkísérő Pintér a legjobbkor érkezve közléről nem hibázott: 1—2.

Szünet után a spanyolok természetesen a számukra kedvező eredmény miatt a játék lassítására törekedtek, és a magyar csapatban sem volt már meg az a tűz, az a lendület, ami az első félidő végén, amivel ellensúlyozni lehetett volna a szemmel láthatóan megmutatkozó gyorsasági és technikai különbséget.

Mi sem jellemzőbb, hogy a 68. percben ismét csak egy hátvédünk, Kozma tudott némi veszélyt teremteni Zubizarreta kapuja előtt. Feltűnő volt baloldali támadójátékunk passzivitása, mi több, teljes hiánya. Nagyon keveset volt játékban mind Vincze, mind pedig Kovács Kálmán, akkor is rendre hibáztak. A befejezés előtt tíz perccel már úgy tűnt, hogy nem változik semmi. Jobbára az történt a pályán amit a spanyolok akartak, de a 83. percben újra megjött a közönség hangja: az első gólunk szerzője megúrná a támadók és a középpályások tehetetlenségét, ismét előretört és egy lepatanó labdát mintegy huszonöt méterről, félmagasan a kapu bal oldalába lőtt. (2—2). Beszorultak a spanyolok, de már gólhelyzetet, mint a mérkőzés egésze alatt nem sikerült kidolgozni. Elmaradt a csoda, válogatottunk sem tudta átúlni a magyar labdarúgás árnyékát, de a továbbjutás nem itt dőlt el. Az a csapat, amelyik vb-selejtezők során Máltával kétszer csak döntetlenre mérkőzik, nem érdemes a világbajnoki döntőre sem.

Bálint Gy.

Köszöntjük

MIKSA

nevű olvasóinkat

Miksa a Mik-kezdetű régi magyar keresztény nevek -sa kicsinyítőképzős magyar vagy szláv alakjából származik. Legvalószínűbb, hogy a régi magyar Mihál (ma Mihály) név származéka. Később eredetétől eltérően a Maxenciusz és a Maximilián név magyarítására használták. Így beszélünk a Habsburg uralkodók között Miksa császárról. Az újabb időkben a Nyugat folyóiratot megalapító Fenyő Miksa neve tette ismertté.

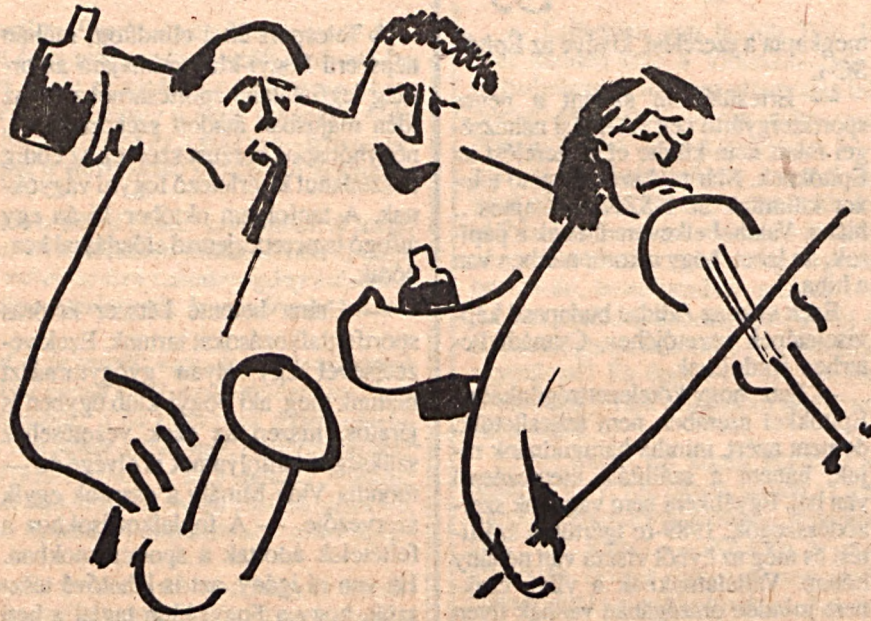
A Nap kél: 5.58 órákor
nyugszik: 17.04 órákor

A Hold kél: 15.46 órákor
nyugszik: 2.33 órákor

SZÁVAI | KALENDÁRIUM

Géza

Október 12: Miksa

***

A romik s a Miksa

Összeálltak a romik, s a
Csoport élére állott Miksa.
S azt mondta: „Romik!
Az élet romlik.
Mi se javulunk.
De amíg el nem avulunk,
S míg van mersz a romába’,
Induljunk el Rómába,
Ott majd a Via Appián
Feldobom nektek a piám,
Énekelek, táncot ropok,
Én leszek a császárotok!
...Egetverő hír a dalom:
Áll a roma-birodalom!

***

Változékony idő

Felhőátvonulások lesznek, átmeneti erős felhősödés, szórványos zápor inkább csak északon valószínű. Az északnyugati szél gyakran élénk, a Dunántúlon néha erős lesz. A legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában 1 és 6 fok között, délen helyenként kevéssel fagyponthoz, a csütörtöki maximum 13 fok körül alakul.

Nyugati nyelvet oktatók hiánya

Tisztelt Miniszter Úr!

Elismeréssel adózunk Önnek az oktatásügy megreformálása érdekében hozott intézkedéseikért, de úgy gondoljuk, hogy az idegennyelv-oktatás terén nem sikerült gyors és megnyugtató megoldást találni.

A nyugati nyelv szakos tanárok aggasztó hiánya elsősorban minket, vidékieket sújt. Az orosz tanárok egy részének átképzése ugyan megindult, de igen vontatott ütemben. Az iskolásainknak — egy-két osztályt kivéve — továbbra is kötelező — jobb híján — az orosz nyelv tanulása. Így a tanárok az oroszoktatással leterhelve minimális órakedvezménytel tanulják az új idegen nyelvet — alacsony hatékonysággal.

Athidaló megoldást jelenthetne dr. Kónya Albert oktatásügyi kormánybiztos 1956. november 23-án a Népszabadságban az idegen nyelv oktatásáról megjelent utasítása, miszerint: „...Az általános iskolákban egy idegennyelv oktatása kötelező. Mindazonáltal az általános iskolákban, ahol

a tanulók által választott idegennyelv oktatását megfelelő tanterv hiányában biztosítani nem tudják, átmenetileg szüneteljen az idegennyelv-oktatás. Az így felszabaduló órákat a helyi igények és lehetőségek szerint más tantárgyak, illetőleg gyakorlati foglalkozások erősítésére használják fel.”

Az orosz nyelv tanárok nagyrésze így órák nélkül maradna és főállásban hatékonyan foglalkozhatna az átképzéssel. Így egy év alatt eljuthatna a középfokú nyelvvizsgáig, melynek birtokában már a nyelv oktatása mellett továbbképezhetné magát.

Ezzel a megoldással 2—3 év alatt közmegelegedésre megoldódhatnának az idegennyelv-oktatás gondjai vidéken is, és az orosz tanárok sem maradnának munka nélkül. Amennyiben javaslatunk bevezetése országos szinten nem lehetséges, kérjük engedélyezze, hogy helyi illetékeseink Ajka városában és városkörzetében — lévén nemzetiségi körzet — megvalósíthassák ezt a javaslatot.

Az MDF
Somlókörnyéki Szervezete

...a káposzta is megmarad

Tanácselnök sofőr nélkül

Gyenesei István, Somogy megye tanácsának elnöke kezdeményezte személyi használatú szolgálati gépkocsijának eladását. A javaslat megtételére az indította, hogy — az előzetes számítások szerint — minden megtett kilométer 14-16 forintjába került a megye lakosságának. Az összeg soknak tűnhet — hisz tavaly ennyiért még busszal vitte kirándulni a Volán az iskolásokat — de ha összeadjuk a kocsi amortizációját, az üzemanyagköltséget, a gépkocsivezető bérét, a bér után járó társadalombiztosítási járulékot, a

javítási költséget — és lehetne még sorolni tovább —, akkor örülünk, ha ennyiből kijön. Persze, a kocsi eladása nem jelenti azt, hogy ettől kezdve lesz egy gyalogjáró tanácselnökünk. A tervek szerint — ha a tanácsstület is úgy akarja — saját kocsiját használja a továbbiakban, melyért öt forint költségtérítést vehet fel kilométerenként. A végrehajtó bizottság támogatta az ötletet, csak annyit kért, hogy az elnök ne Trabanttal induljon protokolláris útjaira.

Gy. Á.

Székely Péter új kiállítása

Gyűjteményes kiállítás nyílt a párizsi Odeon galériában a Franciaországban élő, világszerte ismert magyar szobrászművész, Székely Péter — Pierre Székely — legújabb alkotásából. A művész, akinek munkáiból a tervek szerint Pécssett nyílik állandó múzeum, s akinek a békét jelképező kőmadara Budapesten a Nagyvárad téren áll, ezúttal főként sárkányra emlékeztető figurákat állított ki.

Japánban dolgoztam többször is és ott ragadtott meg az ázsiai népek sárkánytisztelete. Ezek a népek a sárkányban nem a fenyegető rosszat, hanem éppen ellenkezőleg, a legjobb tulajdonságok megtestesülését látják, barátságban élnek a sárkánynyal, amely számukra nemcsak a nyers erő, hanem a jószág megtestesülése is.

— A Rakpart Klubban ma este fél hétkor tea melletti eszmecsere folytatunk arról, hogy hogyan látjuk ma a 30-as, 40-es évek területi revízióit. Vendég: Romsics Ignác történész. (A klub címe: Bp., Váci út 50.)

Férfimagazin — kevésbé tárulkozva

Hamarosan Magyarországon is újságárusokhoz kerül a havonta megjelenő amerikai férfimagazin, a Penthouse szolidabb változata — erősítette meg kedden az AFP francia hírgyűnökség tudósítójának a General Media amerikai kiadóvalalattal illetékese. Elmondták, hogy a magazin ruhátlan hölgyeket ábrázoló képei „kevésbé tárulkoznak”, mint az Egyesült Államokban megjelenő változatban. Ettől eltekintve a „Magyar Penthouse” eléggé fog hasonlítani az amerikaiakra: a „csak semmi eltussolt ügy” jelszóhoz híven sok, helyi érdeklődésre számot tartó információt fog tartalmazni, és éppúgy lerántja majd a fügefalevelet az eseményekről, mint az óceánon túli rokona. A megjelenés pontos időpontját azonban egyelőre nem közölték.

Régészeti leletek

A régiek jobbak, mint a mostaniak

Egy 1400 évvel ezelőt vulkánkitörésben elpusztult település maradványait fedezték fel amerikai régészek a salvadori főváros közelében. A kiömlő láva elpusztította az ott élő embereket — és akárcsak a Vezúv híres kitörése, amely Pompeit temette el és őrizte meg évszázadok során szinte változatlan állapotban — megszilárdulván kitűnően konzerválta a városkát.

A leletek jelentőségét mutatja, hogy Latin-Amerikában ezidáig a maja templomokon és az azték emlékműveken kívül nem találtak még más, a népi építészet ilyen jó állapotban megmaradt ősi emlékeit. A települést idősámításunk után 600 évvel hozták létre.

A feltárások sok meglepetéssel szolgáltak: kiderült, hogy a salvadoriak elődei lé-

nyegesen jobban éltek, mint azt eddig feltételezték a tudósok. A nem égetett téglából épített lakóhelyiségek még az esős évszakban sem engedték be a nedvességet, a tágas szobákat ajtókat választották el.

A kutatók találtak még kerti szerzőket és edényeket, a házak möötti kárárokban pedig néhány kacsa tetemére bukkantak.

A régészcsoporth véleménye szerint az 1400 évvel ezelőt épült házak lényegesen felülmúlják a mai Salvador mezőgazdasági vidékein lakók szegényparaszti kunyhóinak minőségét.

M&M SZOFTVERHÁZ KFT

Az M&M Szoftverház Kft
a közeljövőben megnyitja
Szekszárdon számítástechnikai és
híradástechnikai szaküzletét:

- Számítástechnikai gépek; kisgéptől — nagygépig
- Számítástechnikai segédanyagok, leprellők
- Szakkönyvek
- Telex, telefax, fénymásoló, telefonközpont
- Híradástechnikai cikkek
- Szoftverkészítés — megrendelőink igénye szerint
- Szervizszolgáltatás
- Tanfolyamok szervezése, oktatási igény szerinti témában
- Bizományos tevékenység
- Ingyenes szaktanácsadás

Várjuk kedves ügyfeleinket!

Cím: 7100 Szekszárd,
Beloianisz u. 1—3. V. emelet (Párház)
Telefon: 74/12-122

Dátum Lap- és Könyvkiadó ajánlata!

V. Horváth Mária:

Vadászszakmánya — nemcsak vadászoknak

— Politika és vadászat? — Vadászkerölcs és vadászkerölcstelenség? — Volt-e helyenként jog- és törvénytörés? — Kik vadásztak? — Mire és hogyan? — Kik nem vadásztak? — Hatalom és sport? — Természetvédelmi horror? — Kor-körkép és kór-körkép

Persze, sok-sok feddhetetlen vadással is találkozhatnak.

A Dátum című szabadelvű napilap olvasói már megismerkedhettek a sorozattal.

A hamarosan megjelenő könyv még közzé nem tett riportokat és véleményeket is tartalmaz.

Postai utánvétellel küldjük megrendelőinknek.

Ára: 58.— Ft

Megrendelhető:

Dátum Lap- és Könyvkiadó,

7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.

HIRDESSEN POSTAI FELADÁSSAL!

Kedves Olvasó! Ha kitölti ezt a szelvényt, borítékba teszi és feladja címünkre:

DÁTUM RT. 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.

három napon belül olvashatja hirdetését (fizetés utólag, kiküldött csekkünkön).

Megrendelő neve:.....

Címe:.....

Megjelenés napja:.....

Hirdetés szövege:.....

APRÓHIRDETÉS

Tolnán, társasházban egy-két felszobás, komfortos lakás, a gimnáziummal szemben, a központban kiadó. Érdeklődni telefonon: Molnár György 15-149.

Balaton északi partjától 8 km-re 1933 m²-es panorámás telek eladó. Érdeklődni Pécs 72/25-552-as telefonon, itt Volkswagen gk. is eladó.

Plus/4 C-16 enterprise nyelvoktató programok eladók.

Telefon: 06/1-1285-917

Régi pénzt, kiűntetést vásárol gyűjtő. Házhoz megyek. Értesítést az alábbi címre kérek: Lückl Ervin 7045 Györköny, Petőfi u. 385.

626-os Mazda diesel, metálkék, 4 éves eladó. Telefon: 74/36-029 18 óra után.

Egy darab 9 éves és egy darab 8 éves kanca és egy darab másfél éves csődör csikó eladó. Érdeklődni: vardomb, Római u. 12. Vass

Közületek és magánszemélyek figyelem! Ingatlan, bérlet- és albérletközvetítés: lakás, telek és egyéb ingatlanok közvetítése.

Ehhez kapcsolódó szolgáltatásaink: jogi- és földmérési előkészítés, értékelés, ingatlannyilvántartási bejegyeztetés.

Cím: COOPKISKER Szekszárd, Szabó Dezső u. 5. Telefon: 06 74/13-646

Hirdetését telefonon is feladhatja

Pécs (74)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Paks (75)	11-173
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

VÁLLALKOZUNK

bérmunkára,
önálló tevékenység végzésére,
többel társulunk közös
tevékenység beindítására.

Szociális Foglalkoztató

7100 Szekszárd, Rákóczi u. 19.

Tel.: 74/15-103

INNOMARK
Marketing-Tanácsadó Fejlesztő
Vállalat

integrált
Marketing Szervező GM.

Reklám Irodája

1073 Budapest, Osváth u. 11.

Tel.: 1-220-902

Marketing kommunikációs szolgáltatásaink:

Akciós kiadványok tervezése — generál kivitelezése
— prospektus, gépkönyv, szórólap, tájékoztató nyomtatvány
stb. tervezése, nyomdai reprodukcióra alkalmas másolóeredetű
kivitelezése, nyomdai kivitelezése

Naptárak

— fal-, plakát-, asztali-, agenda-, zsebnaptár

Grafikai tervezés

— vállalati image kialakítása, formálása, embléma — védjegy
— levélpapír, boríték és bármely reklámcélú kiadvány
tervezése

Tipográfiai tervezés reklámfotó formatervezés

— csomagolástechnikai kivitelezés
— csomagolóanyagok és termékek

Szitanyomó tevékenység

— meghívók — névjegyek — üdvözlők — öntapadós matricák
(papír — textil — selyem — alufólia — víztiszta fólia — polivinil alapanyagokból; bármilyen méretben)

Sales promotion

— kerámia — üveg — bőr — műbőr, stb. reklám ajándék-
tárgyak

DÁTUM

Ütleg(esleg)

A szövetséges ország jámbor rendőreinek mű(ni)szériuma jónak látta közleményben megnyugtani a közvéleményt: a nemzeti ünnep idején nem vaktában csapkodtak maguk körül, hanem csupán céltudatosan oszlatták a tömeget. Megjegyzik azonban, hogy a tüntetők közül többen nem ártallottak bukósisakot viselni, ami azt mutatja, előre eltervezett akcióról volt szó. Ezen kívül azt is a világ tudára adják, milyen brutálisan viselkedtek velük szemben, s bizony, a Trabanton és ucalámpán kívül minden mozgathatót dobáltak nekik, ami robbant, süjtött. Bizonyítékul felhozzák, hogy csupán 46 „huligán”, ámde 106 rendőr szenvedett részben súlyos sérülést.

Komolyan mondom, alig tudtam elfojtani könnyeimet, úgy megsajnáltam az odaadó fegyelműket. Dehogyan feltételeztem, hogy talán egymást csépellék a sötétben meg az átvitt értelemben vett sötétben. Nem gondoltam arra, mi jár annak a tüntetőnek, akinek nincs otthon anyai gyógy- és kötszere, hogy magát ellássa. Nem is föltételeztem, hogy mindezt másként, emberibben és európaiabban is el lehetett volna intézni, hiszen feketén-fehéren leírták: „elkerülhetetlenné vált a rendfenntartó erők fellépése a nyugalom érdekében”.

Ennyiből világosan tudtam, ez nem egyszerű ütleg volt, hanem ütleg(esleg), amely ennek jól szervezett és céltudatos fokozata. Aztán, hogy hogy nem, eszembe jutottak hajdani iskoláséveim kellően elhanyagolt fizikai tanulmányai. Ezek sorából is a tömegmegmaradás törvénye. Ma sem tudom eldönteni, érvényes-e Lipcsében is...

Töttös Gábor

— Az NDK rendőrsége követelte három magyar újságírótól, hogy hagyják el Lipcsét, ahol tanúi voltak utcai tüntetéseknek. A három tudósító között volt az MTI és a Népszabadság munkatársa.

Ellenzéki kongresszusok a tévében

A Magyar Televízió elnöksége közleményt juttatott el az MTI-hez; eszerint a televízió vezetői és a Bajcsy-Zsilinszky Endre Baráti Társaság a FIDESZ, a Független Kisgazda, Földmunkás és Polgári Párt, a Magyar Demokrata Fórum, a Magyar Néppárt, a Szabad Demokraták Szövetsége, a Kereszténydemokrata Néppárt, valamint a Magyarországi Szociáldemokrata Párt képviselői október 11-én megállapodtak arról, hogy a szervezettek közelgő kongresszusairól, illetve ennek megfelelő több napos országos rendezvényeiről a Magyar Televízió az alábbi azonos rendszer szerint tudósít (háromnapos hétfői kongresszust feltételezve):

— pénteken és szombaton a Tv-Híradó első kiadása tudósít, valamint azt megelőzően a TV1 műsorán 18 és 19 óra között 60 perces összeállítás foglalkozik az adott nap kongresszusi vitájával;

— vasárnap 20 perc terjedelemben tudósít A hét című műsor, valamint a TV2 műsorán 21.40 körüli kezdettel 40 perces összeállítás látható; — a TV2 a kongresszust követő két nap egyik Napzártját az esemény megvitatására fordítja.

Közgazdasági Nobel-díj

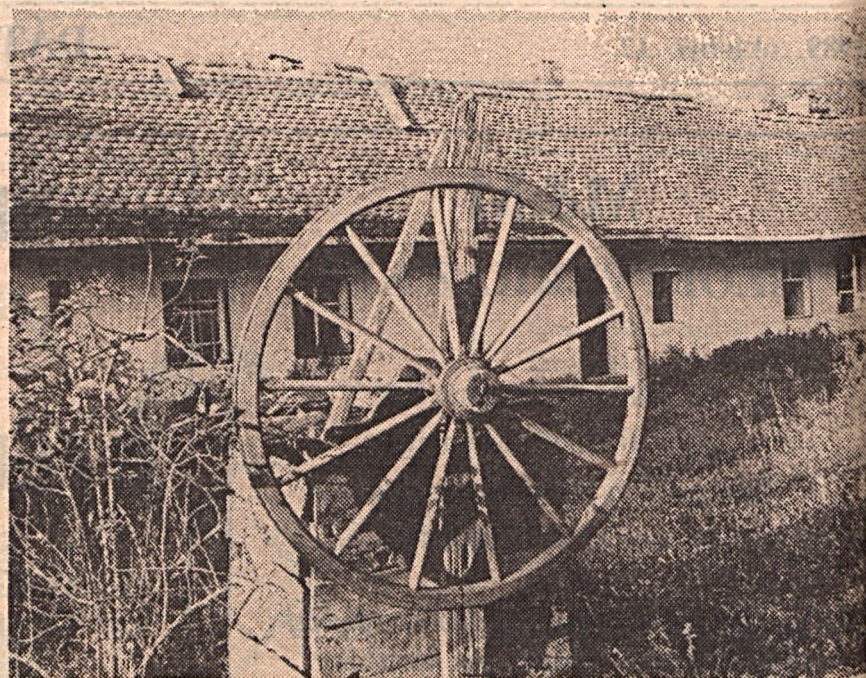
Trygve Haavelmo norvég közgazdász, az oslói egyetem professzorát tüntették ki az idei közgazdasági Nobel-díjjal — jelentették be szerdán a Svéd Királyi Tudományos Akadémián. A 77. esztendő Haavelmo a „modern ekonometrikus módszerek megalapozásához való hozzájárulásáért, a szimultán gazdasági struktúrák elemzéséért” kapta meg a hárommillió svéd koronával (jelenleg csaknem 470 ezer dollárral) járó díjat. A bizottság értékelése szerint 1941-ben a Harvard egyetemre benyújtott disszertációjával jelentős befolyást gyakorolt az ekonometria fejlődésére, a közgazdasági elméletek gyakorlati tesztelési módszereinek megteremtésére.

Gengszter a Dalai Lámá?

Kína hivatalosan tiltakozott Norvégiánál amiatt, hogy a Dalai Lámát tüntették ki az idei Nobel-békedíjjal. A Zsenmin Zsipaó, a Kínai Kommunista Párt lapja szerdán közölte, hogy Kína oslói nagykövete hétfőn adta át a tiltakozó jegyzéket, amely hangsúlyozta, hogy Tibet elszakíthatatlan része Kínának.

„A Dalai Láma nem közönséges vallási személy, hanem egy politikai gengszter, aki régóta azért tevékenykedik, hogy kettészakítsa a hazát” — írta a pártlap.

A Dalai Láma, a tibetiek vallási és szellemi vezére 1959-ben menekült el hazájából, miután elbukott a kínai uralom elleni felkelés. Azóta indiai száműzetésben él. A múlt héten „a Tibet felszabadításáért vívott erőszakmentes harcért” kapta meg a Nobel-békedíjat.

Magyarország legnagyobb falujában, Budapesten, tegnap megalakult a faluszövetség. (fotó: Kapfinger)

Nyilatkozat Tőkés László temesvári református lelkész és gyülekezete ügyében

Az Európában elfogadott és érvényben lévő emberi jogi elveket sértő és a gyakorlattal ellentétes események történtek Tőkés László és az általa vezetett egyházi gyülekezet életében. Egyre növekvő aggodalom tölt el bennünket a temesvári református lelkipásztor sorsát illetően. Ezért a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának nemzeti és etnikai kisebbségi kollégiuma a helsinki záróokmány és az utótalálkozó dokumentumainak szellemében a következő állásfoglalást terjeszti a kormány elé:

Tőkés László cselekvő romániai magyar értelmiségiként már hosszú évek óta elkötelezetten kiáll a nemzetiségi és általános emberi jogok tiszteletben tartása mellett. Legutóbb nemzetközi nyilvánosság előtt bírálta a román kormány nemzetiségi politikáját és az ezzel összefüggő terület- és településrendezési terveket. Ezt a nemzetiségi politikát és emberi jogi gyakorlatot a nemzetközi közvélemény, számos kormány, egyesület, a nemzetközi és hazai egyházi szervezetek, valamint az ENSZ Emberi Jogok Bizottsága is elítéli. Jóllehet, a román hatóságok nyíltan és erőszakos eszközökkel nem léptek fel Tőkés László ellen, de temesvári szolgálatából való eltávolítására felhasználják azt az államtanácsi rendeletet, amely egyaránt ellentétes a helsinki dokumentumokkal és az európai normákkal, és amely korlátozza, illetve meghatározza a nagyvárosi letelepedés és tartózkodás lehetőségeit. (68/1976. tvr.) Teszik ezt abból a célból, hogy az egyházi előjárók által indított kilakoltatási perben Tőkés László számára kedvezőtlen bírósági döntést hozassanak, és ennek nyomán a lelkipásztorak el kelljen hagynia

gyülekezetét, szolgálati lakását és jelenlegi városát. Meggyőződésünk, hogy a közvetlen jogalap csak látszólag támadhatatlan. A folyamatban lévő egyházi és munkajogi eljárás ugyanis durván megsérti a Román Szocialista Köztársaság alkotmányának 13. és 17. szakaszait. Ha tehát ez az eljárás folytatódik, az nem egyszerűen jogsértést jelent, hanem azt a veszélyt is, hogy Tőkés László feleségével és kiskorú gyermekével együtt teljes létbizonytalanságba kerül. Hasonló veszély fenyegeti közvetlen munkatársait, a melllette kiálló presbitérium és gyülekezet tagjait is.

Ezért kötelességünknek tartjuk, hogy arra kérjük a magyar kormányt: a jelzett nemzetközi dokumentumok alapján emelje fel szavát a román kormányról Tőkés László védelmében. Javasolja az illetékeseknek, hogy járjanak közben a Román Szocialista Köztársaság főügyésznél a törvényesség betartása érdekében. Kérjük a magyar kormányt, hogy hasonló lépésre hívja fel a nemzetközi közvéleményt és a helsinki záróokmányt aláíró országok kormányait is.

A Minisztertanács Nemzeti és Etnikai kisebbségi kollégiuma

Holnapi
számunkban
olvashatják,
mit mond

Király Zoltán

Pozsgay Imréről